

Årsredovisning 2016

Generaldirektörens förord

En myndighet i takt med tiden, men en konjunktur ur takt med omvärlden

Tillfälliga besökare på Konjunkturinstitutet möter lätt slitna lokaler och bokhyllor med böcker. De kan nog få intrycket av att Konjunkturinstitutet är en myndighet där tiden har stått still. Men skenet bedrar! Konjunkturinstitutet är i många avseenden en modern och förändringsbenägen organisation med mycket hög makroekonomisk, miljöekonomisk och statistisk kompetens.

Jag tillbringade själv en tid på Konjunkturinstitutet som prognoschef för ca tio år sedan och kan som ny generaldirektör konstatera att myndigheten har utvecklats i snabb takt under dessa år. Det gäller bland annat modellstödet som har byggts ut för att förbättra kvaliteten på prognoser, kalkyler och analyser. Detta arbete har fortsatt under 2016:

- En specificering av den stora nya makroekonomiska modell som är under framtagande redovisades under året.
- Nya modeller har tagits fram för att beräkna hur finanspolitik påverkar BNP och sysselsättning, och för varu- och tjänsteinflationen.
- Metoder har tagits fram för att till exempel kunna använda senaste månadsutfall i modeller som använder kvartalsutfall.
- På det miljöekonomiska området har en faktorefterfrågemodell för tillverkningsindustrin utvecklats som komplement till miljöekonomernas övriga modellstöd.

Ett annat exempel på viktiga förbättringar är det ständigt pågående arbetet med att säkerställa att beräkningssystem och rutiner är säkra, effektiva och väldokumenterade. Under 2016 har också Konjunkturbarometerns beräkningssystem bytts ut till ett effektivare och säkrare system.

De investeringar i modeller och ett säkrare och effektivare systemstöd som har genomförts på senare år har fortsatt under 2016. Min bild är att de resurser som därigenom har frigjorts har bidragit till att Konjunkturinstitutet under ett antal år, trots stram anslagsutveckling, har kunnat utveckla nya produkter, som till exempel rapporten om de offentliga finansernas hållbarhet, samtidigt som pedagogiken i rapporten Konjunkturläget har kunnat förbättras. En annan förbättringsåtgärd som genomförts 2016 är att i princip all prognos- och barometerdata numera läggs ut på webben och därmed görs tillgänglig för allmänheten utan kostnad.

Som ny generaldirektör kan jag inte heller låta bli att imponeras av all den kompetens och den goda kultur som finns på myndigheten. Kulturen präglas av en hög grad av frimodighet och intellektuell rörlighet där olika åsikter bryts mot varandra i myndighetens korridorer, på möten och seminarier. Verksamheten kännetecknas av mycket samspel och hjälpsamhet där man behandlar varandra med respekt.

Ett fortsatt fokus på modellstöd, digitalisering och effektivisering av processer samtidigt som en god myndighetskultur vårdas kommer att vara viktiga byggstenar i den inriktning av Konjunkturinstitutets verksamhet som jag vill se under de kommande åren. Kontinuitet i dessa avseenden har också präglat arbetet under min första tid som chef för Konjunkturinstitutet.

Under 2016 har en strid ström av uppdrag från regeringen, andra myndigheter och utredningar genomförts, vid sidan av den löpande verksamheten. Finanspolitiska analyser har exempelvis gjorts av konsekvenserna av olika nivåer på överskotts målet på uppdrag av Överskottsmålskommittén. Analyser har genomförts av olika åtgärder som riktar sig mot hushållens skuldsättning och bostadsmarknaden på uppdrag av Finansinspektionen (analys av skuldkvotstak med mera) och Finanspolitiska rådet (ränteavdrag). Effekterna på sysselsättning och lönebildning av stödet för yrkesintroduktionsanställningar har analyserats på uppdrag av regeringen, med slutsatsen att stödet i mycket hög grad trängt undan ordinarie anställningar. I 2016 års miljöekonomiska rapport analyseras den cirkulära ekonomin ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, där Konjunkturinstitutet bland annat granskar effekter och ändamålsenligheten i olika styrmedel på avfallsområdet. En viktig slutsats i rapporten är att en övergång mot en mer cirkulär ekonomi bör fokusera på miljöpolitikens viktigaste uppgift – att minska miljöpåverkan – men att man bör ha mycket lågt ställda förväntningar på andra effekter som ökad sysselsättning eller förbättrad tillväxt. En annan analys som Konjunkturinstitutets miljöekonomer gjort på regeringens uppdrag är hur styrningen mot höjda ambitioner för förnybar energi bör utformas för att vara kostnadseffektiv. Analysen pekar på vikten av att även biodrivmedel möter sina samhällsekonomiska kostnader.

Nästan alla år brukar ekonomer möta nya och spännande utmaningar i makroekonomin som kräver särskild analys och särskilda överväganden. År 2016 har bland annat kännetecknats av att Sverige gått in i en högkonjunktur, medan större delen av den industrialiserade världen fortfarande befinner sig i en mer eller mindre djup lågkonjunktur, om än i en långsam konjunkturåterhämtning. Skillnaden i resursutnyttjande i Sverige och i omvärlden har under 2016 legat på historiskt höga nivåer. Högkonjturen i Sverige har bland annat drivits fram av en stark offentlig konsumtion i spåren av höga migrationstal 2015 och starka bostadsinvesteringar. Det låga resursutnyttjandet i omvärlden har dock färgat av sig på pris- och löneutvecklingen i Sverige, som har varit onormalt svag givet det inhemska konjunkturläget. Detta har föranlett Riksbanken att bedriva en exceptionellt expansiv penningpolitik i syfte att få upp inflationen i linje med inflationsmålet. Förhållandena har också inneburit att Konjunkturinstitutet har behövt revidera ner prognoserna för löneökningstakten 2016 förhållandevis mycket under loppet av året. En analys av de makroekonomiska förutsättningarna inför avtalsrörelsen 2017 var också ett tema i 2016 års Lönebildningsrapport, som därutöver bland annat innehöll en analys av Sveriges internationella konkurrenskraft och analyser av arbetsmarknadsläget för olika grupper med hänsyn till både kön och födelse land samt bedömningar av effekterna av regional arbetslöshet på lönebildningen.

En annan utmaning som kännetecknade prognosverksamheten 2016 var ett par oväntade utfall från det politiska systemet i spåren av allt starkare antiestablishmentstrender i olika länder. Det gäller bland annat EU-valet i Storbritannien och presidentvalet i USA. Problemet var inte bara att valresultaten blev annorlunda än vad jag och många andra hade förväntat oss, utan också att åtminstone de kortsiktiga effekterna på bland annat tillgångspriser och hushålls och företags förtroende inte blev de som många

ekonomen förväntat sig givet valresultaten. En motsvarande politisk osäkerhet kommer att fortsätta 2017, bland annat mot bakgrund av det flertal betydelsefulla politiska val som kommer att äga rum i olika länder.

Urban Hansson Brusewitz, februari 2017

Innehåll

RESULTATREDOVISNING

1	Myndighetens arbete under 2016.....	15
1.1	Kostnader och intäkter.....	15
1.2	Kärnverksamhet	16
1.3	Avgiftsfinansierad verksamhet	19
1.4	Så når vi ut.....	20
1.5	Statistikutveckling.....	23
1.6	Internationellt samarbete	23
1.7	Könsuppdelad presentation och analys av individbaserad statistik.....	24
2	Prognoser och ekonomiska analyser	25
2.1	Konjunkturläget.....	25
2.2	Prognosprecision och avvikelseanalys	26
2.3	Osäkerhet i prognoserna.....	28
2.4	Dokumentation av prognosmetoderna	28
2.5	Analys av finans- och penningpolitiken	28
2.6	Utveckling och underhåll av metoder och modeller.....	29
2.7	Stöd till Finansdepartementet	31
2.8	Lönebildningsrapporten.....	31
2.9	Remisser.....	32
2.10	Informations säkerhet	33
2.11	Samverkan med Ekonomistyrningsverket och Riksgäldskontoret.....	33
3	Miljöekonomisk verksamhet.....	35
3.1	Årlig miljöekonomisk rapport.....	35
3.2	Stöd till Finansdepartementet	36
3.3	Forskning och analyser.....	36
3.4	Modellutveckling	36
3.5	Remisser.....	37
3.6	Samrådsgrupper och expertgrupper	37
4	Konjunkturbarometern	39
4.1	Omfattning och spridning	39
4.2	Säkrare och effektivare system	39
4.3	Två nya frågor i hushållsbarometern	40
4.4	Svarsfrekvens som tidsserier.....	40
4.5	Realtidsdata för Konjunkturbarometern	40
4.6	Fördjupningar	40
5	Uppdrag från regeringen	41
5.1	Uppdrag i regleringsbrevet.....	41
5.2	Andra uppdrag från regeringen.....	42
6	Kompetensförsörjning	45
6.1	Kontakter med studenter och doktorander	45
6.2	Kompetensutveckling.....	46
6.3	Seminarier.....	48
6.4	Arbetsmiljö.....	48
6.5	Bedömning.....	49
	Bilaga 1: Centrala modeller i verksamheten	51
	Bilaga 2: Publicerat under 2016.....	53
	Bilaga 3: Definitioner, tabell 3b och 4b	59

FINANSIELL REDOVISNING

1	Resultaträkning.....	63
2	Balansräkning	64
3	Anslagsredovisning.....	66
4	Tilläggsupplysningar och noter.....	67
5	Sammanställning över väsentliga uppgifter	75

Resultatredovisning

Förordning (2007:759) med instruktion för Konjunkturinstitutet

UPPGIFTER	HÄNVISNING
1 § Konjunkturinstitutet har till uppgift att	
1. följa och analysera den ekonomiska utvecklingen inom och utom landet samt i anslutning till detta göra prognoser för den svenska ekonomin,	Avsnitt 2.1
2. analysera finans- och penningpolitikens inriktning vid framtagandet av prognoser och medelfristiga kalkyler,	Avsnitt 2.5
3. analysera den förda finanspolitikens effekter med särskild tonvikt på hur de offentliga finanserna förhåller sig till budget- och finanspolitiska mål,	Avsnitt 2.5
4. genomföra långsiktiga framskrivningar av de offentliga finanserna och bedöma de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet,	Avsnitt 2.5
5. göra miljöekonomiska analyser, utvärdera den ekonomiska politikens kort- och långsiktiga effekter på riksdagens mål för miljö kvalitet och på en i övrigt miljömässigt hållbar utveckling, pröva olika strategier för att nå dessa mål samt utveckla miljöekonomiska modeller,	Kapitel 3
6. göra samhällsekonomiska analyser, som ska omfatta miljö- och klimatpolitiska styrmedel, och andra miljöekonomiska analyser av relevans för svensk miljö- och klimatpolitik,	Kapitel 3
7. följa den vetenskapliga diskussionen inom de områden som berör institutets verksamhet och bedriva forskning i syfte att utveckla analys- och prognosmetoder,	Avsnitt 2.6, 3.3, 3.4
8. underhålla och utveckla metoder och modeller så att kvaliteten på prognoser, kalkyler och analyser förbättras,	Avsnitt 2.6, 3.4
9. bistå Regeringskansliet (Finansdepartementet) med utfalls- och prognosdata för Regeringskansliets makroekonomiska verksamhet, med prognosmodeller och med miljöekonomiska analyser,	Avsnitt 2.7, 3.2
10. framställa rapporter om de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen,	Avsnitt 2.8
11. framställa en årlig rapport om miljöpolitikens samhällsekonomiska aspekter,	Avsnitt 3.1

12. framställa månatlig statistik om svenska företags och hushålls syn på ekonomin, Kapitel 4
13. varje månad upprätta och publicera en indikator som sammanfattar företagets och hushållens syn på ekonomin, Kapitel 4
14. bistå Regeringskansliet (Finansdepartementet) vid bedömning av om kriterierna enligt 5 § andra stycket lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete är uppfyllda, Avsnitt 2.7
15. i samråd med sådana myndigheter och sammanslutningar som arbetar inom närliggande områden verka för att statistiskt material av betydelse för studiet av den ekonomiska utvecklingen samlas in och bearbetas, Avsnitt 1.5
16. ansvara för officiell statistik enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, och Kapitel 4
17. inom sitt verksamhetsområde utföra uppdrag samt tillhandahålla varor och tjänster. Förordning (2013:1012). Avsnitt 1.3

SAMVERKAN**HÄNVISNING**

- 2 § Myndigheten ska i arbetet med prognoser över statens inkomster och utgifter samverka med Ekonomistyrningsverket. Förordning (2013:280). Avsnitt 2.11
- 3 § Myndigheten ska samverka med Riksgäldskontoret när det gäller prognoser över statens lånebehov. Avsnitt 2.11

LEDNING

- 4 § Myndigheten leds av en myndighetschef.

SÄRSKILDA ORGAN**RÅDGIVANDE ORGAN**

4 a § Vid myndigheten finns ett vetenskapligt råd. Rådet ska bistå myndigheten i frågor om metoder och relevanta modeller när det gäller myndighetens miljöekonomiska verksamhet samt den ekonomiska politikens lång- och kortsiktiga effekter på riksdagens mål för miljö kvalitet och på en i övrigt miljömässigt hållbar utveckling.

Rådet består av högst sex ledamöter som ska vara erfarna akademiskt verksamma forskare. Inom rådet ska minst en av ledamöterna vara verksam inom ämnesområdet ekonomi, minst en av ledamöterna vara verksam inom ämnesområdet naturvetenskap och minst en av ledamöterna vara verksam inom ämnesområdet statskunskap. Jämn könsfördelning ska eftersträvas. Förordning (2011:473).

ANSTÄLLNINGAR OCH UPPDRAG

5 § Generaldirektören är myndighetschef.

5 a § Ledamöterna i det vetenskapliga rådet utses av myndigheten. Förordning (2011:473).

PERSONALANSVARSNÄMND

6 § Vid myndigheten ska det finnas en personalansvarsnämnd.

TILLÄMPLIGHETEN AV VISSA FÖRORDNINGAR

7 § Myndigheten ska tillämpa personalföreträdarförordningen (1987:1101).

AVGIFTER

8 § Myndigheten får ta ut avgifter för varor och tjänster samt för uppdrag åt andra än regeringen. Myndigheten beslutar om avgifternas storlek.

UNDANTAG FRÅN MYNDIGHETSFÖRORDNINGEN

9 § Myndigheten ska inte tillämpa 29 § myndighetsförordningen (2007:515).

HÄNVISNING

Avsnitt 3.6

Verksamhet enligt regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Konjunkturinstitutet

VERKSAMHET

HÄNVISNING

1. Myndighetens prognoser och medelfristiga kalkyler för den ekonomiska utvecklingen ska vara tillförlitliga som beslutsunderlag. Med tillförlitliga avses dels att prognoserna har hög precision givet de metoder som finns tillgängliga och saknar omotiverade systematiska fel, dels att analysen är förankrad i nationalekonomisk teori och empiri.

Myndigheten ska:

- redovisa och analysera prognosprecisionen, Avsnitt 2.2
- analysera prognosavvikelser och kommentera eventuella tendenser till systematiska fel, Avsnitt 2.2
- belysa den osäkerhet som prognoserna är behäftade med, Avsnitt 2.3
- redovisa hur prognoserna gör tillgängliga, och Avsnitt 1.4
- redovisa hur prognosmetoderna dokumenteras. Avsnitt 2.4

Myndigheten ska, i samband med att myndigheten presenterar sina prognoser, göra en prognosjämförelse med andra prognosmakare, däribland regeringen. I analysen av prognosavvikelserna ska även regeringens prognosavvikelser ingå. Prognosavvikelserna ska därtill jämföras med andra prognosmakares avvikelser. Avsnitt 1.4

2. Myndigheten ska i samband med att den presenterar sina prognoser redovisa en prognos, med en femårig horisont, som baseras på ett antagande om att finanspolitiken endast omfattar åtgärder som redan aviserats, föreslagits eller beslutats av riksdagen eller regeringen. Prognosen ska vara väl genomarbetad och redovisningen ska vara tydlig och utförlig. Redovisningen ska bl.a. innehålla beräkningsförutsättningar och en variabeluppsättning som möjliggör jämförelser med regeringens prognoser. Avsnitt 2.5

3. Myndigheten ska analysera budgetutrymmet med utgångspunkt från det finanspolitiska ramverket. Avsnitt 2.5

4. Myndigheten ska göra en kvantitativ bedömning av de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. Bedömningen ska omfatta ett antal scenarier som illustrerar under vilka omständigheter som de offentliga finanserna kan anses vara långsiktigt hållbara. Myndigheten bör lyfta fram de utmaningar som bedöms vara av särskild vikt för de offentliga finansernas långsiktiga utveckling och analysera olika alternativ för att möta dessa. Avsnitt 2.5

5. Myndigheten ska förse Regeringskansliet (Finansdepartementet) med leveranser av utfalls- och prognosdata i det gemensamma databasformatet. Myndigheten ska leverera en utfallsbank Avsnitt 2.7

anpassad för Finansdepartementets verksamhet i en FIMO-struktur. Tidpunkter för leveranserna och omfattningen av dessa bestäms i samråd med Finansdepartementet.

6. Myndigheten ska löpande informera Regeringskansliet (Finansdepartementet) i frågor som rör utveckling och införande av nya modeller och rutiner för det löpande arbetet med prognoser och medelfristiga kalkyler. Avsnitt 2.7
7. Myndigheten ska intensifiera utvecklingsarbetet av miljöekonomiska metoder och modeller. Myndigheten ska redovisa utvecklingsarbetet. Avsnitt 3.4
8. Myndigheten ska förse Regeringskansliet (Finansdepartementet) med snabbanalyser kring energi- och klimatpolitiska frågeställningar. Myndigheten ska redovisa antal tillfällen respektive antal timmar för biståndet vad gäller snabbanalyser. Avsnitt 3.2
9. Myndighetens arbete med den årliga rapporten om miljöpolitikens samhällsekonomiska aspekter ska genomföras i samråd med Naturvårdsverket. Rapporten ska bl.a. behandla den ekonomiska politikens kort- och långsiktiga effekter på riksdagens miljökvalitetsmål och på en i övrigt miljömässigt hållbar utveckling. Rapporten ska publiceras senast den 31 december 2016. Avsnitt 3.1
10. Myndigheten ska i rapporten om de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen analysera bl.a. sambanden mellan arbetslöshet, sysselsättning och löner. Av särskild vikt är att analysera såväl lönenivåns som lönestrukturens samband med arbetslöshet och sysselsättning. Vid framtagandet av rapporten ska relevanta jämförbarhetsaspekter beaktas. Myndigheten beslutar efter samråd med Medlingsinstitutet om rapportens utformning och publiceringstidpunkt med hänsyn till avtalsförhandlingarna. Avsnitt 2.8
11. Myndigheten ska bidra till utvecklingen av den ekonomiska statistikens kvalitet, t.ex. genom att delta i olika arbetsgrupper, råd och liknande organ, samt genom att granska det statistiska underlagets kvalitet i det löpande prognos- och analysarbetet. Vid behov ska myndigheten föreslå utredningar och förbättringar. Avsnitt 1.5
12. När myndigheten presenterar eller analyserar individbaserad statistik, ska det göras uppdelat på kön, om det inte finns särskilda skäl som talar emot detta. Avsnitt 1.7
13. Myndigheten ska till Regeringskansliet (Finansdepartementet) lämna en skriftlig bedömning av om kriterierna enligt 5 § andra stycket lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete är uppfyllda. Bedömningen ska lämnas inom tre veckor efter det att ett sammanvägt mått på svenska hushålls och företags syn på ekonomin Avsnitt 2.7

understigit sitt historiska medelvärde med mer än två standardavvikelser (vilket för närvarande motsvarar att myndighetens barometerindikator understigit värdet 80). En sådan bedömning ska även lämnas när systemet för stöd vid korttidsarbete tillämpats under sex månader.

14. Myndigheten ska i Hermes redovisa prognoser för anslaget 1:7 Konjunkturinstitutet med tillhörande kommentarer för 2016–2020. Av kommentarerna ska framgå vilka antaganden som använts i prognosen, vilka osäkerhetsfaktorer som finns och eventuella förändringar av förutsättningarna för myndigheten att bedriva sin verksamhet. Vidare ska förändringar i förhållande till föregående prognostillfälle, tillgängliga och beräknade medel samt den av myndigheten beslutade budgeten kommenteras. Vid väsentliga prognosavvikelser bör myndigheten även ange orsaker till dessa, samt vilka åtgärder som vidtagits eller planeras att vidtas, för att verksamheten ska bedrivas enligt plan inom ramen för tilldelade medel. Prognoserna ska lämnas senast den 20 januari, 19 februari, 3 maj, 1 augusti och 26 oktober 2016.

UPPDRAG

Ny makromodell

Myndigheten ska utveckla en s.k. dynamisk stokastisk allmänjämviktsmodell (DSGE-modell). Syftet med modellen är att utgöra ett huvudsakligt stöd för det makroekonomiska prognosarbetet och policyarbetet vid Konjunkturinstitutet och Regeringskansliet (Finansdepartementet). Uppdraget ska ske i enlighet med Konjunkturinstitutets rapport Förstudie om lämpligt makroekonomiskt modellstöd (Fi2014/3569). En referensgrupp ska knytas till uppdragets genomförande där representanter från Regeringskansliet (Finansdepartementet) och andra personer med relevant kunskap om utveckling och användning av makroekonomiska modeller ska ingå. Myndigheten ska redovisa en specificering av modellval för policyanalys till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 30 juni 2016. Myndigheten ska ha utvecklat en DSGE-modell för policyanalys som är redo för användning senast den 31 december 2018.

HÄNVISNING

Avsnitt 5.1

Finanspolitiska multiplikatorer

Avsnitt 5.1

Myndigheten ska kvantifiera storleken på de finanspolitiska multiplikatorerna i Sverige. Analysen ska innehålla ekonometriska skattningar över hur BNP och sysselsättning påverkas på kort sikt av olika typer av finanspolitiska åtgärder och i den mån det är möjligt skilja mellan olika konjunkturen. Analysen bör skilja mellan olika typer av finanspolitiska åtgärder, som t.ex. direkta och indirekta skatter, transfereringar, offentlig konsumtion samt offentliga investeringar. Metodvalet ska så långt som möjligt baseras på det aktuella forskningsläget på området. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 31 oktober 2016.

Kostnadseffektivitet mot målet om förnybar energi

Avsnitt 5.1

Myndigheten ska utreda och analysera hur kostnadseffektiviteten i styrningen mot höjda ambitioner för förnybar energi för perioden efter 2020 kan säkerställas. Hur väl samhällsekonomiska kostnader är internaliserade i priset i olika sektorer och användningsområden ska utgöra en del av analysen. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 1 augusti 2016.

1 Myndighetens arbete under 2016

1.1 Kostnader och intäkter

Av tabell 1 framgår verksamhetens kostnader och intäkter de senaste tre åren enligt resultaträkningen. Prognosverksamheten har ökat sina övriga intäkter 2016 beroende på en ökad omfattning av avgiftsbelagd verksamhet (se avsnitt 1.3). Den miljöekonomiska verksamheten beviljades 2015 flera fleråriga forskningsbidrag, därav en relativt hög nivå på övriga intäkter och kostnader. De ökade intäkterna av anslag för den miljöekonomiska verksamheten förklaras bland annat av ökade drift- och personalkostnader.

Tabell 1 Kostnader och intäkter, uppdelade på prognosverksamhet (inklusive barometerverksamhet) och miljöekonomisk verksamhet

Tusental kronor

	2014	2015	2016
Prognosverksamhet			
Kostnader	57 040	57 177	57 144
Intäkter, anslag	50 454	51 715	51 192
Intäkter, övrigt	6 398	5 649	6 186
Miljöekonomisk verksamhet			
Kostnader	9 556	10 133	11 963
Intäkter, anslag	8 888	8 782	9 871
Intäkter, övrigt	640	1 352	1 860
Totala kostnader och intäkter			
Kostnader	66 596	67 310	69 107
Intäkter, anslag	59 341	60 497	61 063
Intäkter, övrigt	7 035	7 001	8 046

Anm.: Fördelningen av verksamhetens kostnader åren 2014–2016 redovisas i tabell 2.

Tabell 2 Verksamhetens kostnader som fördelad andel av total kostnad åren 2014–2016

Tusental kronor och procent

	2014		2015		2016	
Kostnader för personal	51 475	77,3	52 249	77,6	53 692	77,7
Kostnader för lokaler	6 390	9,6	6 533	9,7	6 587	9,5
Övriga driftkostnader	8 210	12,3	7 899	11,7	8 014	11,6
Finansiella kostnader	4	0,0	11	0,0	26	0,0
Avskrivningar och nedskrivningar	518	0,8	618	0,9	788	1,1
Summa	66 596	100,0	67 310	100,0	69 107	100,0

Fördelningen av verksamhetens kostnader förändras inte mycket mellan åren. Kostnaderna för personal har ökat 2016 men ligger kvar på knappt 78 procent av Konjunkturinstitutets totala kostnader. Detta möjliggörs av en uppräknings av anslaget samt

ökade övriga intäkter från framför allt bidrag men även viss avgiftsbelagd verksamhet. Kostnader för lokaler och övriga driftkostnader ökar marginellt under året.

I kostnaderna för lokaler samt övriga driftkostnader ingår hyreskostnader och driftkostnader för Finanspolitiska rådet och dess kansli på fem personer. Vi hyr ut delar av lokalerna till rådet och har intäkter för det. Finanspolitiska rådet köper administrativt stöd och IT-stöd av Konjunkturinstitutet. Vi svarar också för inköp av kontorsmaterial, datorer och telefoner till Finanspolitiska rådet, vilket belastar de totala driftkostnaderna. Intäkterna från Finanspolitiska rådet redovisas i tabell 1, där de ingår i posten Intäkter, övrigt.

1.2 Kärnverksamhet

Konjunkturinstitutets kärnverksamhet består av prognos, miljöekonomi och konjunkturbarometer. I prognosverksamheten ingår – förutom prognoser – också analyser, forskning samt modell- och metodutveckling. Inom området miljöekonomi bedriver vi forskning och analysarbete, utför uppdrag från regeringen och andra myndigheter och utvecklar modeller. Vår löpande statistikproduktion omfattar tolv utgåvor av Konjunkturbarometern som består av tendensundersökningar bland svenska företag och hushåll.

Redovisningen av våra kostnader fördelade på prestationer ändrades 2015 jämfört med 2014 och tidigare år. Förändringarna innebär bland annat att vi från och med 2015 särredovisar Lönebildningsrapporten (tidigare under Övriga regeringsuppdrag), den årliga miljöekonomiska rapporten (tidigare under Övriga regeringsuppdrag) och enskilda uppdrag från regeringen (tidigare samlat under Övriga regeringsuppdrag).

Eftersom insamlingen av kostnadsuppgifter år 2014 inte var lika detaljerad som 2015 och 2016, och delvis följde en annan indelning, har det inte gått att ta fram jämförbara och tillförlitliga siffror över prestationer för perioden 2014–2016. Resultaten redovisas därför i två separata tabeller för 2015–2016 respektive 2014.

PRESTATIONER PROGNOSEVERKSAMHET INKLUSIVE BAROMETERVERKSAMHET

I tabell 3a redovisas kostnader och volymer (antal publikationer) 2015–2016 för olika prestationer framtagna inom prognosverksamheten (inklusive barometerverksamhet) enligt den nuvarande klassificeringen. I tabell 3b redovisas kostnader och volymer (antal publikationer) för prestationer 2014 enligt tidigare klassificering.

År 2015–2016 fördelas volymerna på prestationer för prognosverksamheten inklusive barometerverksamhet enligt följande principer:

- Rapporten Konjunkturläget och alla fördjupningar i Konjunkturläget redovisas under *Konjunkturläget med mera*.
- Lönebildningsrapporten, dess fördjupningar och pm skrivna i anslutning till Lönebildningsrapporten redovisas under *Lönebildningsrapporten*.
- Specialstudier, working paper, publicerade pm och andra rapporter som har producerats med anledning av uppdrag från regeringen redovisas under *Upp-*

drag från regeringen. Här ingår även opublicerade projektrapporter som lämnats till regeringen.

- Specialstudier, working paper och publicerade pm som inte har producerats med anledning av uppdrag från regeringen eller skrivits i anslutning till Lönebildningsrapporten, och som avser modell- och metodutveckling, redovisas under *Modell- och metodutveckling*.
- Övriga specialstudier, working paper, publicerade pm och andra rapporter redovisas under *Övriga rapporter*.
- De remissyttranden där vi redovisat synpunkter redovisas under *Remisser*.

Konjunkturbarometern som publiceras varje månad och alla fördjupningar i Konjunkturbarometern redovisas under *Konjunkturbarometer*.

Tabell 3a Kostnader fördelade på prestationer för prognosverksamhet och barometerverksamhet 2015–2016

Antal publikationer och tusental kronor

	2015		2016	
	Volym	Kostnad	Volym	Kostnad
Konjunkturläget med mera	18	34 160	19	33 403
Lönebildningsrapporten	4	3 943	9	4 593
Uppdrag från regeringen	4	6 218	4	5 535
Överskottsmål	1	1 239	–	–
Makromodell (inklusive slutrapportering av förstudie)	1	2 976	1	3 880
Restaurang- och cateringmoms	1	1 061	–	–
Yrkesintroduktionsavtal	1	942	2	750
Finanspolitiska multiplikatorer	–	–	1	905
Modell- och metodutveckling	2	1 452	5	638
Övriga rapporter	6	2 028	5	3 438
Remisser	9	172	11	886
Konjunkturbarometer	12	6 729	15	7 196

Kostnader för de olika prestationerna baseras på myndighetens redovisning av arbetad tid. I denna fördelas arbetstiden på ovanstående prestationer. Arbetstid för allmän administration, personalvård, kompetensutveckling och liknande redovisas under *Konjunkturläget med mera* för de anställda inom prognosverksamheten och under *Konjunkturbarometer* för de anställda inom barometerverksamheten. Det innebär att kostnaderna för *Konjunkturläget med mera* överskattas och att kostnaderna för övriga prestationer (exklusive *Konjunkturbarometer*) underskattas. Dessutom redovisas alla kostnader för att upprätthålla infrastrukturen för den makroekonomiska analysen (databaser, bevakning av den ekonomiska utvecklingen i Sverige och omvärlden, med mera) under *Konjunkturläget med mera*. Kostnaderna för den prestationen avser alltså betydligt mer än bara produktion av publikationen Konjunkturläget.

Kostnaden för regeringsuppdraget att utveckla en makromodell har under 2016 ökat, vilket är i linje med uppdragets omfattning och tidplan för leveranser. Kostnaderna och volymerna för prestationerna *Modell- och metodutveckling*, *Övriga rapporter* samt *Remisser* kan variera mycket mellan åren beroende på rapporternas och remissernas omfatt-

ning och karaktär. Under 2016 har fördjupningar börjat publiceras i samband med Konjunkturbarometern. Liksom fördjupningar i övriga prognosverksamheten räknas dessa som prestationer även inom barometerverksamheten. Därav den ökade volymen prestationer för *Konjunkturbarometer* som totalt uppgår till 15 under året.

Kostnader för prognosverksamhet (inkl. barometerverksamhet) 2016 uppgår i tabell 1 till 57 144 tkr. Summa kostnader fördelade på prestationer för prognosverksamhet och barometerverksamhet 2016 uppgår i tabell 3a till 55 689 tkr. Differensen motsvarar avgiftsbelagd verksamhet om 1 455 tkr som inte redovisas under prestationer.

Tabell 3b Kostnader fördelade på prestationer för prognosverksamhet och barometerverksamhet enligt tidigare indelning 2014

Antal publikationer och tusental kronor

	2014	
	Volym	Kostnad
Konjunkturanalyser	21	36 466
Modell- och metodutveckling	2	2 043
Övriga regeringsuppdrag	6	6 495
Remisser	9	178
Konjunkturbarometer	12	7 585

Anm.: För definitioner av prestationer i tabell 3b, se bilaga 3.

PRESTATIONER MILJÖEKONOMISK VERKSAMHET

I tabell 4a redovisas kostnader och volymer (antal publikationer) 2015–2016 för olika prestationer framtagna inom den miljöekonomiska verksamheten. I tabell 4b redovisas kostnader och volymer (antal publikationer) för olika prestationer 2014.

Sedan 2015 fördelas volymerna på prestationer för den miljöekonomiska verksamheten enligt följande principer:

- Rapporten Miljö, ekonomi och politik, dess fördjupningar samt debattartiklar och pm som har skrivits i anslutning till rapporten redovisas under *Årlig miljöekonomisk rapport*.
- Specialstudier, working paper, publicerade pm, interna pm, och andra rapporter som har producerats med anledning av uppdrag från regeringen redovisas under *Uppdrag från regeringen*.
- Specialstudier, working paper, publicerade pm, interna pm och andra rapporter som inte har producerats med anledning av uppdrag från regeringen eller skrivits i anslutning till rapporten Miljö, ekonomi och politik, och som avser modell- och metodutveckling, inklusive forskning avsedd för vetenskaplig publicering och vetenskapliga artiklar, redovisas under *Modell- och metodutveckling*.
- Övriga specialstudier, working paper, publicerade pm och interna pm redovisas under *Övriga rapporter med mera*.
- Snabbanalyser redovisas under *Snabbanalyser*.
- De remissyttranden där vi redovisat synpunkter redovisas under *Remisser*.

Tabell 4a Kostnader fördelade på prestationer för miljöekonomiska verksamheten 2015–2016

Antal publikationer och tusental kronor

	2015		2016	
	Volym	Kostnad	Volym	Kostnad
Årlig miljöekonomisk rapport	3	4 226	4	3 782
Uppdrag från regeringen	0	0	1	1 647
<i>Kostnadseffektivitet mot målet om förnybar energi</i>			1	1 647
Modell- och metodutveckling	3	3 001	0	2 236
Övriga rapporter med mera	8	2 523	6	3 259
Snabbanalyser	0	0	2	174
Remisser	12	248	18	605

Under första halvåret 2016 har stödet till Finansdepartementet, arbetet till Miljömålsberedningen och uppdraget från regeringen om kostnadseffektivitet mot målet om förnybar energi behövt prioriteras högre än arbetet med att intensifiera modellutvecklingen. Detta har påverkat både volym och kostnad för *Modell- och metodutveckling*. Se kapitel 3 och avsnitt 5.1. Kostnaderna för prestationerna *Övriga rapporter med mera* samt *Remisser* kan variera mycket mellan åren beroende på rapporternas och remissernas omfattning och karaktär. Arbetstid för administration, personalvård, allmän kompetensutveckling samt arbete i referens- och expertgrupper redovisas under *Övriga rapporter med mera*.

Kostnader för miljöekonomisk verksamhet 2016 uppgår i tabell 1 till 11 963 tkr. Summa kostnader fördelade på prestationer för miljöekonomisk verksamhet 2016 uppgår i tabell 4a till 11 703 tkr. Differensen motsvarar avgiftsbelagd verksamhet om 260 tkr som inte redovisas under prestationer.

Tabell 4b Kostnader fördelade på prestationer för miljöekonomiska verksamheten enligt tidigare indelning 2014

Antal publikationer och tusental kronor

	2014	
	Volym	Kostnad
Miljöekonomiska analyser	2	512
Modell- och metodutveckling	0	704
Övriga regeringsuppdrag	15	7 605
Remisser	8	66

Anm.: För definitioner av prestationer i tabell 4b, se bilaga 3.

1.3 Avgiftsfinansierad verksamhet

Den avgiftsfinansierade verksamheten har under 2016 omfattat uppdrag med olika inriktning och omfattning. Som exempel på expertuppdrag inom prognosverksamheten kan nämnas att vi på uppdrag av Överskottsmålskommittén har beräknat bland annat effekter av olika nivåer på saldomålet. Resultaten publicerades i augusti 2016 som ”Rapportering till Kommittén om översyn av målet för det finansiella sparandet” (specialstudie 52).

Inom den miljöekonomiska verksamheten har vi bland annat på uppdrag av Energimyndigheten tagit fram det ekonomiska scenario som ska ligga till grund för Energimyndighetens energiprognoser och Naturvårdsverkets utsläppsprognoser, som sedan ska rapporteras till EU-kommissionen. Uppdraget avrapporterades till Energimyndigheten den 7 september 2016.

Bland övriga uppdrag inom den avgiftsfinansierade verksamheten kan nämnas följande:

- Beräkningar avseende inkomstindex på uppdrag av Pensionsmyndigheten
- Kvalitetsgranskning av vissa preliminära beräkningar i nationalräkenskaperna på uppdrag av SCB
- Analys av bland annat förändrad beskattning av fastigheter och ändrade regler för ränteavdrag på uppdrag av Finanspolitiska rådet
- Undersökning av de kortsiktiga makroekonomiska effekterna av kreditbegränsande makrotillsynsåtgärder på uppdrag av Finansinspektionen
- Avtal om användning av modellen FIMO med Sveriges Kommuner och Landsting
- Deltagande i SCB:s projekt Aspire som syftar till att utvärdera kvaliteten i statistikproduktionen
- Bistånd med makroekonomiskt analysstöd till Strålsäkerhetsmyndigheten
- Regionala barometerbearbetningar på uppdrag av bland andra Norrlandsfonden och Stockholms handelskammare

Tabell 5 Avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor

	Ingående saldo 2015-01-01	Utfall 2015	Budget 2016 Intäkter	Budget 2016 Kostnader	Utfall 2016 Intäkter	Utfall 2016 Kostnader	Ingående saldo 2017-01-01
Försäljning av statistik och statistiktjänster	703	-18	11	-11	0	0	685
Expertuppdrag	-609	191	1 533	-1 533	2 489	-2 488	-417
Användarstöd och kurser	-114	15	40	-40	0	0	-99
Summa	-20	188	1 584	-1 584	2 489	-2 488	169

Intäkter och kostnader för den avgiftsbelagda verksamheten har balanserats väl under året och resulterat i endast ett litet överskott om 1 tkr. Försäljningen av statistik och statistiktjänster har kraftigt minskat de senaste åren. Konjunkturinstitutet har lagt ut allt mer statistik på webben, tillgänglig för allmänheten utan kostnad.

1.4 Så når vi ut

Konjunkturinstitutet arbetar aktivt med att tillgängliggöra prognoser, forskning, analyser, statistik och tidsserier. Det gör vi främst genom våra publikationer, databaser, presentationer, seminarier, pressträffar och täta kontakter med media.

PUBLIKATIONER

Prognosrapporten Konjunkturläget gavs ut fyra gånger under 2016: mars, juni, augusti och december. Året innan lades ett ytterligare kapitel till som beskriver osäkerheten i prognosen (se avsnitt 2.3).

Den årliga Lönebildningsrapporten publicerades i oktober 2016. Rapporten omfattade en beskrivning av de makroekonomiska förutsättningarna inför avtalsrörelsen 2017. Därutöver ingick en analys av Sveriges internationella konkurrenskraft samt en beskrivning av hur avtalsrörelsen 2016 utvecklats och en illustration av arbetsmarknadens funktionssätt och skillnaderna mellan olika grupper på arbetsmarknaden.

I december gavs den årliga miljöekonomiska rapporten Miljö, ekonomi och politik ut, för femte gången. I 2016 års rapport analyserades cirkulär ekonomi ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Rapporten Konjunkturbarometern publicerades varje månad, totalt tolv utgåvor under året. Där tillfrågades ca 6 000 svenska företag och 1 500 hushåll om sin syn på egen och svensk ekonomi. Konjunkturbarometern ska ge snabba indikationer om viktiga ekonomiska variabler.

Utöver våra periodiska rapportserier gav vi även ut ett antal working paper, specialstudier och pm under 2016. Samtliga rapporter utgivna i Konjunkturinstitutets regi redovisas i bilaga 2.

Som en del i vårt kvalitetsarbete undersöker vi återkommande hur våra målgrupper ser på våra produkter. Hösten 2016 genomfördes en användarundersökning av Lönebildningsrapporten genom djupintervjuer av 20 insatta personer och prenumeranter som är väl förtrodda med rapportens innehåll och Konjunkturinstitutets roll. Därefter genomfördes en öppen webbenkät som gav ca 60 svar. Omdömet var som helhet gott, med ett antal förslag på hur produkten kan fortsätta utvecklas. Läs mer i avsnitt 2.8.

PRESENTATIONER, PRESSKONFERENSER OCH SEMINARIER

Under 2016 har vi ordnat åtta pressträffar samt en videoinspelad presentation. Vid vissa av de pressträffar som avser Konjunkturbarometern har även prognosavdelningen medverkat med en kvalitativ bedömning av makroutvecklingen och behovet av prognosrevideringar. De flesta av pressträffarna har videosänts.

Dessutom anordnades ett seminarium med anledning av att den årliga miljöekonomiska rapporten offentliggjordes. Seminariet var öppet för pressen. Vid fem tillfällen har vi ordnat analytikerträffar för makroanalytiker och andra berörda som myndigheter, organisationer och arbetsmarknadens parter. Medarbetare har under året även medverkat som talare vid externa möten med myndigheter, organisationer, arbetsmarknadens parter, politiska partier och branschföreträdare.

DIGITALA KANALER

Myndighetens webbplats, www.konj.se, är en central plattform för den externa kommunikationen.

Webbtrafik

Den externa webbplatsen hade under 2016 cirka 120 000 användare. Detta är exklusive prognosdatabasen och statistikdatabasen. Besöksstatistiken hämtas med hjälp av Google Analytics och är behäftad med viss osäkerhet. Vi redovisar statistik över antal användare.

Tabell 6 Trafik på webbplatsen

Tusental användare

	2014	2015	2016
Webbplatsen	110	125	120
Statistikdatabas	8	6	7 ¹
Prognosdatabas april–dec 2016	–	–	4

¹ Under perioden januari–mars 2016 ingår här prognosdatabasen (som förelåg i en testversion fram till lanseringen i samband med publiceringen av Konjunkturläget mars den 23 mars).

Webbdatabasernas utveckling

Allt datamaterial från Konjunkturbarometern och Konjunkturläget publiceras sedan 2016 i en databasmiljö som nås från vår webbplats. Vi har därmed kunnat ersätta statiska Excelfiler och kan numera ge användare möjlighet att söka och ladda ner dataserier interaktivt och att schemalägga automatisk hämtning av information i våra tidsserier. Prognosdatabasen, som lanserades i mars 2016, hade cirka 4 000 användare april–december 2016. Statistikdatabasen, som innehåller tidsserier från Konjunkturbarometern, hade cirka 4 400 användare april–december 2016.

Prognosjämförelser

På webbplatsen publicerar vi också en översikt som gör det enkelt att jämföra prognoser från ett antal olika prognosinstitut, inklusive Konjunkturinstitutet och regeringen. Materialet uppdateras varje gång något av instituten publicerar en ny prognos.

Sociala medier

Närvaron i sociala medier som LinkedIn, Twitter och Youtube utvecklas kontinuerligt, och kompletterar kommunikationen på webbplatsen. Vår företagssida på karriärsajten LinkedIn hade vid slutet av 2016 drygt 1 200 följare.

Vårt konto på mikroblogger Twitter är en förstärkande nyhetskanal där vi främst kommunicerar aktuella publiceringar. Konjunkturinstitutets konto hade vid slutet av 2016 drygt 600 följare.

Pressträffar som hålls i Konjunkturinstitutets lokaler började under 2016 direktsändas i vår Youtubekanal. Alla med internetuppkoppling kan på så sätt ta del av våra presentationer i realtid, till exempel när vi publicerar en prognosrapport.

1.5 Statistikutveckling

Ekonomisk statistik av hög kvalitet är en förutsättning för Konjunkturinstitutets verksamhet. Att bidra till utvecklingen av den ekonomiska statistiken är därför en viktig del av vårt arbete. Det är också en uppgift i vårt regleringsbrev.

BIDRAG TILL STATISTIKUTVECKLINGEN FRÅN ETT ANVÄNDARPERSPEKTIV

Konjunkturinstitutet använder stora mängder statistik. En central del av vårt bidrag till utvecklingen av svensk statistik är vår löpande dialog med olika statistikproducenter i anslutning till att vi använder statistiken för prognoser, kalkyler och analyser. Vi utför också visst kvalitetsgranskningsarbete inom nationalräkenskapsområdet på SCB:s uppdrag.

Under 2016 har vi deltagit i ett antal arbetsgrupper som syftar till att ta tillvara användarsynpunkter och bidra till statistikutvecklingen. Bland dessa grupper finns användarråden vid SCB för ekonomisk statistik, för arbetsmarknadsstatistik, för kommunikation samt för statistik över miljö och miljöräkenskaper. Konjunkturinstitutet är också representerat i nämnden för konsumentprisindex.

UTVECKLING AV KONJUNKTURINSTITUTETS STATISTIK

Vi arbetar också med att utveckla vår egen statistik, det vill säga Konjunkturbarometern. Under 2016 har vi deltagit i arbetsgruppen för tillgänglighet och användbarhet för den officiella statistiken vid SCB. Vi har även medverkat vid en workshop på SCB där utgångspunkterna och tillvägagångssättet diskuterades för den utvärdering av den officiella statistikens kvalitet som de statistikansvariga myndigheterna ska göra 2017. Konjunkturbarometern Hushåll utökades under 2016 med två frågor om hushållens förväntningar på bostadspriserna (se avsnitt 4.3).

RÅDET FÖR DEN OFFICIELLA STATISTIKEN

Konjunkturinstitutets generaldirektör är förordnad som ledamot i rådet för den officiella statistiken för perioden 1 januari 2015 till 31 december 2017 och har under 2016 deltagit i rådets två möten.

1.6 Internationellt samarbete

Barometerenheten deltog under 2016 i den årliga workshopen för företags- och hushållsundersökningar arrangerad av EU-kommissionen (EC Workshop on recent developments in Business and Consumer Surveys). Workshopen syftar till att lyfta den senaste metodutvecklingen inom tendensundersökningar samt att vara ett forum för att knyta kontakter med andra länders utförare av tendensundersökningar. Barometerenheten deltog även i den internationella CIRET-konferensen (Centre for International Research on Economic Tendency Surveys) som genomförs två gånger per år.

Prognosavdelningen har under 2016 deltagit i OECD:s prognosmöten och i Association of European Conjunction Institutes (AIECE) allmänna möten och handelsmöten. Deltagandet i dessa möten bidrar till att utveckla det löpande arbetet med främst internationella prognoser. Dessutom skapar det värdefulla internationella kontaktytor

och bidrar till att prognosavdelningen håller sig informerad om såväl den ekonomiska som den metodologiska utvecklingen vid internationella organisationer och prognosinstitut i andra länder. Medarbetare från prognosavdelningen har också deltagit i flera andra internationella prognosmöten och forskningskonferenser under året.

1.7 Könsuppdelad presentation och analys av individbaserad statistik

I vår webbaserade statistikdatabas redovisas resultaten från Konjunkturbarometerns hushållsundersökning både totalt för alla hushåll samt fördelade på kön.

I Konjunkturläget beskriver vi alltid arbetsmarknadsläget utförligt, ofta med analyser av skillnader i arbetsmarknadsstatus mellan olika grupper och med jämförelser med utvecklingen i andra länder. I Lönebildningsrapporten har vi belyst skillnader i arbetsmarknadsstatus mellan kvinnor och män.

2 Prognoser och ekonomiska analyser

Konjunkturinstitutet har i uppdrag att göra tillförlitliga prognoser för den makroekonomiska utvecklingen som kan användas som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken. I rapportserien Konjunkturläget publicerar vi fyra gånger per år våra prognoser för svensk och internationell ekonomi. I rapporterna motiveras och beskrivs prognoserna ingående. I Lönebildningsrapporten, som publicerades i oktober 2016, redovisades en tillkommande, femte, prognos.

2.1 Konjunkturläget

VÅRA PROGNOSE R FÖR 2016

I detta avsnitt beskrivs prognoserna för 2016 i de åtta utgåvor av Konjunkturläget som publicerats under åren 2015–2016.

Den realekonomiska utvecklingen under 2016 blev ungefär så stark som väntat. Prognosen i Konjunkturläget december 2016 är att BNP ökar med 3,4 procent för helåret 2016 (se tabell 7).¹ Sedan Konjunkturläget mars 2015 har prognoserna varierat inom intervallet 3,1–3,9 procent. Vissa delar av efterfrågan har dock ökat snabbare än väntat, medan andra delar har utvecklats svagare. I prognoserna som gjordes under 2015 bedömdes den offentliga konsumtionen öka med 2,5–2,7 procent under 2016. Den kraftiga ökningen av antalet asylsökande under hösten och vintern innebar dock att prognosen justerades upp kraftigt till 4,1 procent i samband med marsprognosen 2016, vilket är något högre än den senaste bedömningen på 3,5 procent. Även de fasta bruttoinvesteringarna har ökat snabbare än väntat. I december 2015 bedömdes de öka med 4,0 procent 2016, medan de nu väntas öka med 6,6 procent. Upprevideringen beror framför allt på att bostadsbyggandet har fortsatt att öka mycket snabbt, trots tilltagande utbudsbegränsningar. Exporten har däremot utvecklats svagare än väntat. Prognosen har gradvis justerats ner från en tillväxt på 5,2 procent i mars 2015 till 3,2 procent i december 2016. Även tillväxten i importen har justerats ner under perioden, om än inte lika mycket. Detta har bidragit till att överskotten i bytesbalansen har blivit mindre än väntat (se tabell 7).

Prognoserna för arbetslösheten överskattade utfallet en del vid de tre prognostillfällena 2015, men har sedan dess varit mycket träffsäkra. Trots den överraskande starka utvecklingen på arbetsmarknaden har löneökningstakten överraskat på nedåtsidan. Under loppet av 2016 har prognosen för löneökningstakten reviderats ner med 0,7 procentenheter vilket får betraktas som jämförelsevis mycket. Prognosen för konsumentprisutvecklingen 2016 har trots detta varit relativt träffsäker, även om det skett en nedrevidering från i genomsnitt 1,6 procent för prognostillfällena 2015 till i genomsnitt 1,4 procent för prognostillfällena 2016. Den låga inflationen och de låga inflationsförväntningarna bidrog till att Riksbanken i februari 2016 sänkte reporäntan ytter-

¹ Utfallsdata för BNP, bytesbalans, offentliga finanser, timlön och produktivitet finns bara tillgängliga till och med det tredje kvartalet 2016. I detta avsnitt kommenteras prognosavvikelser för dessa variabler med utgångspunkt från decemberprognosen, vilken kan betraktas som en god indikator på den kommande utfallsstatistiken.

ligare till $-0,50$ procent. Konjunkturinstitutet förutsåg inte denna sänkning och reporäntan överskattades därför under 2015. I april 2016 beslöt dessutom Riksbanken att utöka sina obligationsköp i syfte att pressa ner obligationsräntorna. Sammantaget har detta bidragit till att prognosen för den tioåriga obligationsräntan gradvis justerats ner. Samtidigt har även de internationella obligationsräntorna utvecklats svagare än väntat. Växelkursprognosen har därmed inte påverkats i någon större omfattning av det lägre ränteläget i Sverige.

Prognosen för det finansiella sparandet i offentlig sektor har underskattats påtagligt. Ännu så sent som i augusti 2016 bedömdes sparandet bli tydligt negativt, medan prognosen nu tyder på att det landar på $0,7$ procent av BNP. Den jämförelsevis stora revideringen från augusti till december fördelas ungefär jämnt på inkomstsidan och utgiftssidan.

Tabell 7 Konjunkturinstitutets prognoser för 2016 publicerade i Konjunkturläget
Årlig procentuell förändring och årsgenomsnitt

	Mars 2015	Juni 2015	Aug 2015	Dec 2015	Mars 2016	Juni 2016	Aug 2016	Dec 2016	Utfall
BNP	3,3	3,2	3,1	3,9	3,5	3,6	3,3	3,4	–
Bytesbalans ¹	6,2	6,6	6,9	6,1	6,4	4,9	4,4	4,8	–
Offentligt finansiellt sparande ¹	-0,9	-0,8	-1,0	-1,1	-0,3	-0,2	-0,6	0,7	–
Sysselsättning	1,4	1,4	1,4	1,8	1,7	1,6	1,8	1,4	1,5
Arbetslöshet ²	7,4	7,5	7,5	6,8	6,7	6,9	6,7	6,9	6,9
Timlön	3,2	3,0	3,0	3,1	3,2	2,9	2,8	2,5	–
Produktivitet (hela ekonomin)	1,4	1,5	1,2	1,5	1,3	1,2	0,7	1,2	–
KPI	1,1	1,2	1,0	0,9	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0
KPIF	1,6	1,7	1,6	1,5	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Reporänta, årsslut	-0,25	-0,25	-0,25	-0,25	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Tioårig statsobligationsränta	1,7	1,6	1,4	1,3	1,1	0,9	0,5	0,5	0,5
Kronindex (KIX)	112,7	111,7	111,0	110,0	109,8	109,2	110,2	111,7	111,7

¹ Procent av BNP.

² Procent av arbetskraften.

Anm.: I utfallskolumnen redovisas utfall publicerade i januari 2017. För variabler markerade med streck i utfallskolumnen finns ännu inget utfall för helåret 2016. Prognoser för 2016 som publicerats i samband med Lönebildningsrapporten 2015 och 2016 kommenteras inte här, bland annat eftersom dessa prognoser inte är fullt lika genomarbetade. Prognoserna ligger dock mycket väl i linje med de prognoser som redovisats i närliggande utgåvor av Konjunkturläget (augusti och december).

Källor: SCB, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

2.2 Prognosprecision och avvikelsetanalys

Konjunkturinstitutets prognosprecision för perioden 1997–2015 analyseras utförligt i ”Utvärdering av makroekonomiska prognoser” (specialstudie 48). För att analysera prognosprecision behöver hänsyn tas till att utvecklingen vissa år är svårare att förutse. Detta kan till viss del hanteras genom att studera genomsnittlig prognosprecision under flera år och genom att jämföra med prognosprecisionen för andra prognosinstitut. I specialstudien analyseras därför prognosprecisionen inte bara för 2015 utan även för

perioden 1997–2015 som helhet och delar av denna period. Nedan ges en kort beskrivning av en liten del av den analys som presenteras i specialstudien.

PROGNOSFELSANALYS

Konjunkturinstitutet underskattade BNP-tillväxten för 2015 vid samtliga åtta prognostillfällen under 2014 och 2015.² Det genomsnittliga absoluta prognosfelet uppgick till 1,0 procentenheter (se tabell 8). Detta var marginellt lägre än för regeringen och en sammanvägning av nio andra svenska prognosinstitut. Sett över perioden 1997–2015 som helhet har Konjunkturinstitutets prognoser för BNP-tillväxten varit behäftade med lika stora genomsnittliga absoluta prognosfel som regeringens och nio andra prognosinstituts prognoser. Prognosfelen för 2015 var i paritet med de genomsnittliga prognosfelen för perioden 1997–2015 som helhet, vilket indikerar att 2015 var ett normalsvårt år att göra BNP-prognoser för.

De absoluta prognosfelen för arbetslösheten 2015 uppgick för Konjunkturinstitutets del till i genomsnitt 0,2 procentenheter, vilket var marginellt högre än för både regeringens prognoser och medelvärdet för de övriga nio prognosinstituten. Jämfört med de genomsnittliga absoluta prognosfelen för perioden 1997–2015 var prognosfelen för 2015 generellt sett låga, vilket indikerar att 2015 var ett relativt enkelt år att göra arbetslöshetsprognoser för.

Tabell 8 Genomsnittliga absoluta prognosfel för 2015 samt 1997–2015

Procentenheter

	2015			1997–2015		
	KI	Rege- ringen	Medelvärde ¹	KI	Rege- ringen	Medelvärde ²
BNP-tillväxt	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Arbetslöshet	0,2	0,1	0,2	0,4	0,5	0,5
KPI-inflation	0,4	0,7	0,7	0,5	0,5	0,6

¹ Anger medelvärdet av genomsnittliga absoluta prognosfel från nio svenska prognosinstitut (exklusive Konjunkturinstitutet och regeringen), se "Utvärdering av makroekonomiska prognoser" (specialstudie 48), Konjunkturinstitutet 2016, tabell 2 respektive tabell 4.

² ESV ingår här inte i medelvärdet eftersom data inte finns för hela perioden 1997–2015.

Källa: Konjunkturinstitutet.

KPI-inflationen blev överraskande låg 2015. Konjunkturinstitutet hade här något bättre träffsäkerhet än de andra prognosinstituten, inklusive regeringen. Konjunkturinstitutets genomsnittliga absoluta prognosfel för 2015 var något mindre än genomsnittet för perioden 1997–2015 som helhet, medan det omvända gäller för regeringen och de övriga nio prognosinstituten. Sammantaget är det en rimlig bedömning att 2015 var ett normalsvårt år att göra inflationsprognoser för.

² Prognoserna i Lönebildningsrapporten 2014 och 2015 kommenteras inte här.

2.3 Osäkerhet i prognoserna

Sedan 2015 har Konjunkturläget innehållit ett kapitel, ”Osäkerhet i prognosen”, som främst syftar främst till att belysa den inte obetydliga osäkerhet som är förknippad med de kortsiktiga prognoserna för konjunkturutvecklingen i Sverige och omvärlden. I kapitlet redovisas också vissa statistiska mått på prognosernas osäkerhet för några centrala variabler.

Osäkerheten i prognoserna belyses även i olika alternativscenarier. Under 2016 har Konjunkturläget innehållit fördjupningar som analyserat möjliga konsekvenser av om finanspolitiken skulle ha blivit åtstramande under 2017 samt effekterna av att införa ett skuldkvotstak för hushållen. Båda fördjupningarna publicerades i Konjunkturläget juni.

2.4 Dokumentation av prognosmetoderna

Prognosmetoderna dokumenteras på flera olika sätt. När vi utvecklar nya modeller eller när befintliga modeller genomgår större revideringar beskriver vi utvecklingsarbetet i interna seminarieunderlag, interna pm eller externt publicerade rapporter. Under 2016 har en dokumentation av modellen FIMO publicerats, ”Konjunkturinstitutets prognosmodell för finansiellt sparande – Fimo” (specialstudie 53). De modeller och rutiner som används i prognosproduktionen dokumenteras i anvisningar för respektive prognosområde. Dessa anvisningar uppdateras löpande av respektive områdesansvarig.

2.5 Analyser av finans- och penningpolitiken

FINANSPOLITISK ANALYS I KONJUNKTURLÄGET

Finanspolitikens inriktning analyseras i varje utgåva av Konjunkturläget. Dessutom analyseras hur den förda finanspolitiken och de offentliga finanserna förhåller sig till de budget- och finanspolitiska mål som regering och riksdag beslutat om. En del av denna analys är nära kopplad till bedömningen av budgetutrymmet, som baseras på antagandet om oförändrad politik. I Konjunkturinstitutets medelfristiga scenario antas offentliga utgifter öka i linje med den demografiska utvecklingen och analysen fokuserar på behovet av budgetförstärkningar för att kunna möta denna utgiftsutveckling. Därutöver har vi i Konjunkturläget december 2016 även publicerat fördjupningen ”Budgetpropositionen för 2017” som analyserar budgetpropositionen för 2017.

Budgetutrymmet definieras som utrymmet för ofinansierade åtgärder i statsbudgeten de närmaste fem åren, under förutsättning att det finansiella sparandet i offentlig sektor i slutet av denna period är på en nivå som är förenlig med överskotts målet. I juni föreslog Överskottsmålskommittén att ett nytt överskottsmål ska gälla från och med 2019. Enligt förslaget ska det finansiella sparandet för offentlig sektor vara 1/3 procent av BNP över en konjunkturcykel. Från och med Konjunkturläget augusti 2016 utgår det finanspolitiska scenariot från att sparandet anpassas till det nya föreslagna överskottsmålet. I Konjunkturläget augusti analyserades det nya föreslagna överskottsmålet i fördjupningen ”Ett nytt överskottsmål”. Budgetutrymmet analyseras i

samband med varje prognos som presenteras och beräkningarna beskrivs i Konjunkturläget.

BERÄKNINGAR GIVET "OFÖRÄNDRAD POLITIK"

I enlighet med regleringsbrevet publicerar vi, i samband med varje publicering av Konjunkturläget, en alternativ beräkning på fem års horisont baserad på ett antagande om att finanspolitiken endast omfattar åtgärder som beslutats, aviserats eller föreslagits av riksdagen eller regeringen. Redovisningen sker i form av ett särskilt pm som publiceras på vår webbplats i nära anslutning till publiceringen av Konjunkturläget. Det beskriver den offentligfinansiella utvecklingen, uppdelad på den offentliga förvaltningens olika delar (stat, kommuner och sociala trygghetsfonder).

ANALYS AV DE OFFENTLIGA FINANSERNAS LÅNGSIKTIGA HÅLLBARHET

Vi genomför årligen långsiktiga framskrivningar av de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. Den senaste bedömningen publicerades i mars 2016 i "Hållbarhetsrapport 2016 för de offentliga finanserna" (specialstudie 47). Beräkningarna baseras på ett makroekonomiskt scenario fram till år 2100. De offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet analyseras utifrån flera scenarier som bland annat omfattar ett förlängt arbetsliv och en successivt förbättrad hälsa bland äldre personer. I anslutning till årets hållbarhetsrapport beställde Konjunkturinstitutet en underlagsrapport som går igenom den vetenskapliga litteraturen om åldrande, hälsa och efterfrågan på vård och omsorg ("The Rise in Life Expectancy, Health Trends among the Elderly, and the Demand for Health and Social Care" av Björn Lindgren, working paper 142).

Med anledning av den översyn av överskottsmålet som pågått publicerades en specialstudie i maj, "Rapportering till Kommittén om översyn av målet för det finansiella sparandet" (specialstudie 52), där effekterna av olika saldomål presenterades.

PENNINGPOLITIKENS INRIKTNING

Den penningpolitiska inriktningen och dess betydelse för den makroekonomiska utvecklingen inklusive Riksbankens inflationsmål analyseras regelbundet i Konjunkturläget. Utöver detta har ett antal fördjupande analyser av relevans för penningpolitiken publicerats under 2016. I fördjupningar och speciella avsnitt i Konjunkturläget och Lönebildningsrapporten har betydelsen av ett inflationsmål, val av inflationsmålvariabel, orsaker till det låga ränteläget samt penningpolitiska implikationer av finanspolitik och lönebildning analyserats. Därutöver svarade Konjunkturinstitutet under året på en remiss angående utredningen "Utvärdering av Riksbankens penningpolitik 2010–2015".

2.6 Utveckling och underhåll av metoder och modeller

I Konjunkturinstitutets uppgifter ingår att följa den vetenskapliga diskussionen inom våra verksamhetsområden och bedriva forskning i syfte att utveckla analys- och prognosmetoder. Vårt arbete med att underhålla och utveckla modeller ska inriktas så att kvaliteten på prognoser, kalkyler och analyser förbättras. En kortfattad beskrivning av Konjunkturinstitutets större modeller återfinns i bilaga 1.

MAKROEKONOMISKT MODELLSTÖD FÖR KALKYLER OCH SCENARIER

Regeringens uppdrag om att utveckla en ny makroekonomisk modell har under 2016 varit en högt prioriterad del av Konjunkturinstitutets makroekonomiska modellutveckling. Detta arbete beskrivs i avsnitt 5.1.

Under 2016 har Konjunkturinstitutets makroekonomiska jämviktsmodell KIMOD använts i prognosarbetet som ligger till grund för Konjunkturläget. KIMOD har också använts regelbundet för att, såsom föreskrivs i Konjunkturinstitutets regleringsbrev, beräkna ett scenario över den ekonomiska utvecklingen baserat på endast finanspolitik som har aviserats, föreslagits eller beslutats. KIMOD har utöver ovanstående använts i två fördjupningar, där den ena i Konjunkturläget analyserade den ekonomiska utvecklingen vid en alternativ finanspolitik och den andra i Lönebildningsrapporten analyserade effekterna av olika löneökningstakter.

ANDRA CENTRALA MODELLER I PROGNOSEVERKSAMHETEN

Konjunkturinstitutets modell för beräkning av finansiellt sparande, FIMO, underhålls regelbundet och en specialstudie har publicerats som beskriver modellen och hur den används på Konjunkturinstitutet ("Konjunkturinstitutets prognosmodell för finansiellt sparande – Fimo", specialstudie 53).

Utvecklingen av Konjunkturinstitutets input-output-modell IOR har fortsatt under året. Nya uppgifter för 2014 har tagits in, och en beräkning av efterfrågans importrensade bidrag till BNP-utvecklingen har lagts till. Ett samarbete med Finansdepartementet har bedrivits och Finansdepartementet har fått uppgifter om genomsnittliga importandelar och produktskattenettoandelar i olika delar av efterfrågan. Ett seminarium om IOR har hållits under året. Modellen har använts löpande som stöd i de kortfristiga prognoserna och för den strukturella analysen av ekonomins utveckling på lång sikt. En fördjupning om efterfrågans importrensade bidrag till BNP-utvecklingen publicerades i Konjunkturläget december 2016.

Konjunkturinstitutets verktyg för befolkningsframskrivningar, KAMEL, som används för att beräkna demografiska effekter på arbetsmarknaden, har jämförts med en liknande modell som Finansdepartementet tagit fram. I samband med detta har KAMEL setts över och justerats.

UTVECKLING, UNDERHÅLL OCH ANVÄNDNING AV ANDRA MODELLER

Under 2016 utförde Konjunkturinstitutet ett uppdrag initierat av Finansinspektionen. I detta uppdrag användes fyra makroekonomiska modeller i syfte att bedöma makroekonomiska effekter av ett så kallat skuldkvotstak.

I arbetet med regeringsuppdraget Finanspolitiska multiplikatorer (se avsnitt 5.1) användes, för Konjunkturinstitutet, nya ekonometriska modeller i syfte att uppskatta hur finanspolitik påverkar BNP och sysselsättning.

Vidare har modeller för varu- och tjänsteinflation tagits fram och använts i prognosarbetet.

Det finns en stor variation av tidsfrekvenser i den statistik som Konjunkturinstitutet använder i sina modeller. Blandning av olika frekvenser innebär till exempel att sen-

aste månadsutfall inte har kunnat användas i modeller som använder kvartalsutfall. Metoder har tagits fram med hjälp av MIDAS-regressioner för att möjliggöra användandet av olika frekvenser i de modeller som ligger till grund för Konjunkturinstitutets analys- och prognosverksamhet. Denna metod har under 2016 tillämpats på industriproduktion och varuexport.

2.7 Stöd till Finansdepartementet

LEVERANSER AV UTFALLS- OCH PROGNOSDATA

Konjunkturinstitutet har under 2016 försett Finansdepartementet med främst utfallsdata i form av tidsserier i format som lämpar sig för departementets prognosverksamhet. I leveranserna ingår, förutom de olika statistikproducenternas originaldata, även Konjunkturinstitutets bearbetningar av vissa variabler, såsom länknings-, aggregeringar, kalenderkorrigeringar och säsongrensningar i de fall statistikproducenterna inte själva gör dessa bearbetningar. Vi har också levererat en utfallsfil för sektorräkenskaperna i en FIMO-struktur till Finansdepartementet i samband med varje kvartalsutfall för de övriga nationalräkenskaperna. Rutiner och tekniska lösningar för leveranserna har fortsatt att utvecklas under året för att öka driftsäkerheten och förenkla hanteringen.

LÖPANDE INFORMATION OM NYA MODELLER OCH RUTINER TILL FINANSDEPARTEMENTET

Konjunkturinstitutet har informerat Finansdepartementet om nya modeller och pågående utvecklingsarbete genom att bjuda in departementets tjänstemän till vår seminarierie. Finansdepartementet meddelade 2015 att de inte avser att använda KI-MOD varför inget utbyte rörande den modellen har förekommit under 2016. Beträffande modellerna som nämndes ovan i samband med uppdraget om skuldkvotstak från Finansinspektionen presenterade Konjunkturinstitutet resultatet vid ett seminarium på Finansdepartementet under 2016. Även resultaten av regeringsuppdraget om finanspolitiska multiplikatorer har presenterats vid ett seminarium på Finansdepartementet som också erbjudits att ta del av programkod. Beträffande modellen IOR, se avsnitt 2.6 ovan.

BEDÖMNING AV KRITERIER FÖR STÖD VID KORTTIDSARBETE

Konjunkturinstitutet har beredskap att bedöma om kriterierna enligt 5 § andra stycket i lagen om stöd vid korttidsarbete är uppfyllda. En sådan bedömning ska enligt regleringsbrevet lämnas skriftligen till Finansdepartementet inom tre veckor efter det att myndighetens barometerindikator understigit värdet 80. Konjunkturinstitutet har en handlingsplan för hur detta analysarbete ska bedrivas. Handlingsplanen kan komma att aktiveras även om barometerindikatorn inte understigit 80, om andra skäl talar för att en synnerligen djup lågkonjunktur inträffat eller är på väg att inträffa.

2.8 Lönebildningsrapporten

I enlighet med instruktionen och regleringsbrevet producerar Konjunkturinstitutet årligen en rapport om de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Efter samråd med Medlingsinstitutet om en för arbetsmarknadens parter lämplig tidpunkt publicerades 2016 års rapport den 5 oktober. I samband med Lönebildningsrapporten togs en ny makroprognos fram.

I regleringsbrevet för 2016 angavs att Konjunkturinstitutet skulle analysera bland annat sambanden mellan arbetslöshet, sysselsättning och löner samt att det var av särskild vikt att analysera såväl lönenivåns som lönestrukturens samband med arbetslöshet och sysselsättning.

Årets rapport inleddes med ett kapitel som analyserade de makroekonomiska förutsättningarna inför avtalsrörelsen 2017. Därefter följde ett kapitel som behandlade Sveriges internationella konkurrenskraft, ett kapitel som beskrev hur avtalsrörelsen 2016 förlöpte och ett kapitel som illustrerade arbetsmarknadens funktionssätt och skillnader mellan olika grupper på arbetsmarknaden. Slutligen gjordes en empirisk analys av det konjunkturrella sambandet mellan arbetslöshet och lönebildning.

Jämställdhetsaspekter är beaktade där det är möjligt och lämpligt. Till exempel analyseras arbetsmarknadsläget för olika grupper med hänsyn till både kön och födelseland, och löneelasticiteter av regional arbetslöshet skattas för både män och kvinnor.

Rapporten har presenterats för ett antal centrala aktörer, bland annat arbetsmarknadens parter, Regeringskansliet, Riksbanken och Medlingsinstitutet.

ANVÄNDARUNDERSÖKNING FÖR LÖNEBILDNINGSRAPPORTEN

Under hösten 2016 genomfördes en användarundersökning av Lönebildningsrapporten. Målgruppen för undersökningen bestod av prenumeranter av den tryckta rapporten samt ett urval av andra intressenter som bedömdes ta del av rapportens innehåll, totalt ett drygt 40-tal personer. Undersökningen bestod av 20 djupintervjuer per telefon, samt riktade mejlutskick till prenumeranter av Konjunkturinstitutets nyhetsbrev. Intervjuerna genomfördes av en extern leverantör. Samtidigt genomfördes en enkät på vår webbplats som samtliga besökare kunde svara på. Resultatet av djupintervjuerna visar att i stort sett samtliga intervjuade anser att Lönebildningsrapporten är viktig och utgör ett ramverk och en kunskapskälla för avtalsrörelsen. Det som några av de intervjuade saknade var ett mer internationellt perspektiv och branschspecifika analyser. Rapporten anses också av vissa personer vara för akademisk och skriven för andra sakkunniga. Några efterfrågade pedagogiskt teoretiska avsnitt där aktuella områden för årets rapport förklaras. Några frågor i undersökningen kretsade kring Konjunkturinstitutets ställning som opartiskt. Samtliga intervjuade ansåg att myndigheten är helt opartisk och fristående. När det gäller frågan om tidpunkt för rapporten, som vanligtvis är oktober/november, svarade samtliga att tidpunkten är bra och några tillade att det viktigaste är att rapporten inte kommer ut mitt i eller för nära avtalsrörelsen.

2.9 Remisser

Inom prognosverksamheten har vi under 2016 svarat på 23 remisser. I tio av dessa fall har vi avstått från att lämna synpunkter. I de återstående 13 fallen har synpunkter lämnats. Tre av dessa remissvar har tagits fram tillsammans med den miljöekonomiska verksamheten. En komplett lista med remissvar under året finns i bilaga 2.

2.10 Informationssäkerhet

Arbetet med prognoser och analyser är beräkningsintensivt, och det är viktigt att system och rutiner är säkra, effektiva och väldokumenterade. Vi arbetar löpande med att följa upp, upprätthålla och förbättra säkerhet, effektivitet och dokumentation utifrån interna styrdokument, bland annat genom återkommande temahalvdagar ägnade åt översyn av system, rutiner och dokumentation. Under 2016 har vi också förbättrat metoder och rutiner för dataleveranser till Finansdepartementet och andra användare.

2.11 Samverkan med Ekonomistyrningsverket och Riksgäldskontoret

Konjunkturinstitutet samverkar med Ekonomistyrningsverket (ESV) kring offentliga sektorns skatteinkomster och statens övriga inkomster vid varje prognosomgång. ESV levererar beräkningar av skatteinkomster och övriga inkomster baserat på beräkningsunderlag från Konjunkturinstitutet. Vi samverkar också med Riksgäldskontoret som levererar prognosunderlag för statens räntekostnader och statsskuld till oss i samband med varje prognosomgång. Konjunkturinstitutet levererar regelbundet vissa prognos- och utfallsdata till de två myndigheterna.

3 Miljöekonomisk verksamhet

Målet för Konjunkturinstitutets miljöekonomiska verksamhet är att producera samhällsekonomiska analyser som förbättrar beslutsunderlaget för svensk miljö- och klimatpolitik. Resultatet från det arbetet har under 2016 publicerats i en årlig miljöekonomisk rapport – Miljö, ekonomi och politik – samt i pm, specialstudier och vetenskapliga artiklar.

För att säkerställa kompetensförsörjningen kring Konjunkturinstitutets allmänjämviktsmodell EMEC har vi under 2015 och 2016 arbetat med ett kompetensöverföringsprojekt. Arbetet syftar till att fler ska lära sig modellen för att minska personberendet. På grund av enhetens många olika arbetsuppgifter har vi emellertid inte kunnat prioritera att mer än två personer på enheten kan använda modellen. Båda dessa personer slutade i december 2016.

3.1 Årlig miljöekonomisk rapport

I samråd med Naturvårdsverket producerar vi en årlig rapport om miljöpolitikens samhällsekonomiska aspekter, däribland den ekonomiska politikens kort- och långsiktiga effekter på riksdagens miljökvalitetsmål och på en i övrigt miljömässigt hållbar utveckling.

I 2016 års rapport analyseras den cirkulära ekonomin ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Vi diskuterar vilka marknadsmisslyckanden som kan motivera styrning mot en mer cirkulär ekonomi och granskar effekter samt ändamålsenligheten i styrmedel på avfallsområdet, bland annat deponiskatt, producentansvar, avfallsförbränningskatt, viktbaserad avfallstaxa, reglering av gruvavfall och skatt på naturgrus. Detta motiveras av scenarioanalysen som visar att den ekonomiska utvecklingen till 2035 kan föra med sig ökade avfallsmängder. Vi analyserar även den roll som grön offentlig upphandling har i en cirkulär ekonomi, i vilken mån miljöskatter kan styra bort från farliga kemikalier i plast samt hur sysselsättning och produktivitet kan påverkas av en övergång till en mer cirkulär ekonomi. Några av våra huvudsakliga slutsatser är att:

- Sverige har länge arbetat för att med olika styrmedel minska miljöpåverkan och bidra till en cirkulär ekonomi. Dessa styrmedel har visat sig fungera väl. Behandlingen av hushållsavfall är exempelvis i linje med EU:s avfallshierarki.
- Skatten på avfallsförbränning leder inte till att växthusgasutsläppen minskar globalt utan omfördelar endast dessa inom EU:s utsläppshandelssystem.
- Deponiskattens styrande effekt skulle stärkas om undantagen begränsades och skatten differentierades utifrån avfallets miljöpåverkan.
- Grön offentlig upphandling kan endast undantagsvis utgöra ett effektivt miljöpolitiskt styrmedel.
- Styrningen mot en cirkulär ekonomi leder varken till ökad sysselsättning eller till förbättrad tillväxt. Den cirkulära ekonomin bör i stället fokusera på miljöpolitikens viktigaste uppgift – att minska miljöpåverkan.

Rapporten publicerades och presenterades för ett 60-tal åhörare vid det miljöekonomiska seminariet den 5 december 2016. I samband med publiceringen skrevs en debattartikel och en slutreplik på DN Debatt.

3.2 Stöd till Finansdepartementet

Konjunkturinstitutet ska bistå Finansdepartementet med miljöekonomiska analyser och med snabbanalyser kring energi- och klimatpolitiska frågeställningar.

Under året har Konjunkturinstitutet gjort två snabbanalyser. Totalt har arbetet med snabbanalyserna tagit 300 timmar. I den ena analysen skulle SCB:s förstudie om indikatorer för samhällets långsiktiga hållbarhet kommenteras skriftligen vid två tillfällen. Synpunkterna lämnades den 18 mars och den 27 oktober 2016. I den andra analysen skulle Konjunkturinstitutet, vid fyra tillfällen under våren 2016, utföra körningar med allmänjämviktsmodellen EMEC och bistå med analysstöd. Detta arbete resulterade inte i några rapporter.

3.3 Forskning och analyser

Tre forskningsprojekt har bedrivits under 2016 (utöver modellutvecklingsprojekt som beskrivs i avsnitt 3.4). Det första projektet, som finansieras av Vinnova, syftar till att analysera hur utformningen av trängselavgifterna skulle kunna förbättras. Projektet avslutades 2016 och slutrapportering planeras till 2017. Det andra projektet syftar till att empiriskt studera miljöhänsyn i offentlig upphandling, i form av krav på ekologiska livsmedel, och finansieras av Konkurrensverket. Inledningsvis studeras om kommunerna har anammat ambitionen att 25 procent av den offentliga sektorns livsmedelskonsumtion ska vara ekologisk. Givet att kommunernas konsumtion av ekologiskt livsmedel har ökat studeras om det lett till att andelen certifierad ekologisk jordbruksmark ökat. Projektet ska slutrapporteras 2018. Det tredje projektet syftar till att empiriskt analysera den så kallade rekyleffekten i energiintensiv industri och finansieras av Energimyndigheten. Det ska slutrapporteras 2017.

I ett arbete till Miljömålsberedningen har vi analyserat samhällsekonomiska konsekvenser av ett klimatmål till 2030, givet förutsättningar som getts av beredningens kansli. Dessa förutsättningar rör bland annat mängden biodrivmedel, graden av energieffektivisering och elbilsintroduktion. Arbetet avrapporterades till Miljömålsberedningen den 30 maj 2016.

3.4 Modellutveckling

Ett intensifierat arbete med modellutveckling inleddes under 2015. Modellutvecklingsarbetet har fortsatt under 2016. I juni slutrapporterades ett forskningsprojekt som finansierades av Energimyndigheten, och som syftade till att mjuklänka Konjunkturinstitutets allmänjämviktsmodell EMEC till energisystemmodellen TIMES-Sweden. Slutsatsen från projektet är att inte alla delarna av energisystemet bör mjuklänkas. Fördelarna med allmänjämviktsmodellen försvinner när många av variablerna exoge-

niseras och bestäms av energisystemmodellen. Det är bättre att i stället lära av de olika modellerna än att mjuklänka dem fullt ut. Modellbeskrivningen, som skulle dokumentera den nya versionen av EMEC-modellen som utarbetades 2015, har försenats.

Ett forskningsprojekt som syftar till att utveckla EMEC på transportsidan och som också finansieras av Energimyndigheten intensifierades hösten 2016. Inledningsvis fokuserar projektet på hushållens val av transporttjänster i modellen. Detta inkluderar både den tekniska representationen, utformningen av nyttofunktionen och varurepresentationen i form av nya energivaror (bensin, diesel, etanol, biodiesel). De ekonomiska flödena av biodrivmedel har identifierats och sedan relaterats till flödena i nationalräkenskaperna. Detta är en förutsättning för att kunna införa biodrivmedel i modellen. Varken biodrivmedelsproduktion eller biodrivmedelsanvändning finns med i nationalräkenskaperna. Detta arbete har skett i samarbete med SCB:s miljöräkenskaper.

Som nämndes i inledningen av detta kapitel har vi 2016 fortsatt att arbeta med kompetensöverföring avseende EMEC-modellen. Arbetet har resulterat i en scenarioanalys av framtida avfallsmängder som publicerades i den årliga miljöekonomiska rapporten (se avsnitt 3.1). En av medarbetarna gick också en internationell kurs i allmänjämviktsmodellering.

Som komplement till EMEC-modellen har en faktorefterfrågemodell för tillverkningsindustrin utvecklats. Den kommer att dokumenteras i en modellbeskrivning som vi planerar att publicera under 2017. Modellen användes för första gången för att analysera plastproducenternas priskänslighet i den årliga miljöekonomiska rapporten (se avsnitt 3.1).

3.5 Remisser

Inom den miljöekonomiska verksamheten har vi under 2016 svarat på 25 remisser. I sex av dessa fall har vi avstått från att lämna synpunkter. I de återstående 19 fallen har synpunkter lämnats. Tre av dessa remissvar har tagits fram tillsammans med prognosverksamheten. En komplett lista med remissvar under året finns i bilaga 2.

3.6 Samrådsgrupper och expertgrupper

Under 2016 har den årliga rapporten Miljö, ekonomi och politik skrivits i samråd med Naturvårdsverket.

VETENSKAPLIGT RÅD

Det vetenskapliga råd som är knutet till myndigheten består av sex forskare från olika universitet och institut:

- Runar Brännlund, professor i nationalekonomi, Umeå universitet (ordförande)
- Thomas Aronsson, professor i nationalekonomi, Umeå universitet

- Ing-Marie Gren, professor i nationalekonomi, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala
- Caroline Leck, professor i kemisk meteorologi, Stockholms universitet
- Per Mickwitz, professor i statsvetenskap, Finnish Environment Institute
- Patrik Söderholm, professor i nationalekonomi, Luleå tekniska universitet

EXPERTGRUPPER

Den miljöekonomiska enheten har under året deltagit i följande referens- och expertgrupper till andra myndigheters och utredningars arbeten:

- Energimyndighetens utvecklingsplattform för energisystem
- Referensgrupp till ESO-rapporten Grön tillväxt under lupp
- Vetenskaplig kommitté till SAEK-konferensen 2016, Swedish Association for Energy Economics
- Miljömålsberedningens klimatekonomiska referensgrupp
- ASEK:s (arbetsgruppen för samhällsekonomiska kalkyl- och analysmetoder inom transportområdet) vetenskapliga råd
- SCB:s användarråd för statistik över miljö och miljöräkenskaper
- Referensgrupp till fjärrsynsprojektet Biomassa, systemmodeller och målkonflikter
- Referensgrupp till Konkurrensverkets rapport En utvärdering av den miljöanpassade upphandlingens långsiktiga effekter
- Strategigrupp till fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet

4 Konjunkturbarometern

Konjunkturinstitutet frågar varje månad svenska företag och hushåll om deras syn på ekonomin. Resultatet sammanställs i rapporten Konjunkturbarometern som ger snabba indikationer om viktiga ekonomiska variabler. Konjunkturbarometern består av två delar – en företagsundersökning och en hushållsundersökning. Konjunkturbarometern är harmoniserad med övriga EU-länder och delfinansieras av Europeiska kommissionen.

4.1 Omfattning och spridning

Varje månad skickar vi ut enkäter till drygt 6 000 företag inom tillverkningsindustri, byggindustri, handel och privata tjänstenärings. Frågorna skiljer sig åt mellan de fyra huvudsektorerna. Var tredje månad innehåller enkäterna fler frågor.

Varje månad telefonintervjuas också ett nettourval om 1 500 hushåll. Undersökningen genomförs av företaget CMA Research AB på uppdrag av Konjunkturinstitutet.

Under 2016 har vi presenterat resultaten från våra barometerundersökningar i tolv rapporter. Alla tidsserier från Konjunkturbarometern är tillgängliga i vår statistikdatabas.

Konjunkturinstitutet skickar varje månad resultaten från månadsundersökningen till EU-kommissionens generaldirektorat för ekonomi och finans (DG EcFin) enligt deras riktlinjer beträffande frågor och branschindelning. Resultaten för hela EU publiceras varje månad på DG EcFins webbplats.

4.2 Säkrare och effektivare system

Under 2016 har vi slutfört arbetet med ett större systembyte för säkrare, effektivare och flexibla lagring och bearbetning av barometerdata. Det system som vi tidigare använt bygger på en programvara som inte längre uppgraderas och det finns, efter en pensionsavgång, begränsade kunskaper i systemets uppbyggnad och kod. Den grundläggande strukturen var inte heller anpassad efter nutida behov och önskemål.

Det nya beräkningssystemet har kvalitetssäkrats genom att resultaten från de olika systemen har jämförts för de senaste fem åren. Därmed har vi helt ersatt det gamla systemet och är således inte längre beroende av den bakomliggande programvaran för att kunna ta fram barometerresultaten.

I samband med systembytet har vi också börjat lagra tidsserier från barometern i programvaran Eviews i stället för i Aremos. Struktur och namnsättning har setts över och ändrats i syfte att effektivisera och förenkla, bland annat genom att öka konsistensen mellan företags- och hushållsundersökningen.

4.3 Två nya frågor i hushållsbarometern

I Konjunkturbarometern maj presenterade vi för första gången hushållens svar på två nya frågor om förväntningar på bostadsprisernas utveckling.

Bostadspriserna är en aktuell fråga som bland annat är relevant för beslutsfattare, framför allt ur ett makrotillsynsperspektiv. Riksbanken har indikerat att det krävs flera åtgärder för att minska riskerna med de stigande bostadspriserna. Vår bedömning är att hushållens förväntningar på bostadspriserna blir viktiga att följa eftersom de kan ha en viss påverkan på framtida priser.

Den första frågan gäller hushållens förväntningar på utvecklingen för de svenska bostadspriserna i allmänhet. Den andra frågan gäller förväntningarna på prisutvecklingen för den egna bostaden. Resultaten publiceras löpande i den månatliga publikationen samt i vår statistikdatabas.

4.4 Svarsfrekvens som tidsserier

Svarsfrekvensen i företagsbarometern beräknades tidigare för den första frågan per enkät. Utfallet för aktuell månad publicerades i en Exceltabell på vår webbplats, men lagrades inte rutinmässigt. Systembytet (se avsnitt 4.2) gör det möjligt att beräkna svarsfrekvensen för varje enskild fråga. Rutiner för att beräkna och lagra svarsfrekvenser per fråga och bransch som tidsserier har tagits fram. Historiska data har räknats om bakåt och tidsserierna publiceras från och med maj 2016 löpande i statistikdatabasen.

4.5 Realtidsdata för Konjunkturbarometern

De säsongrensade tidsserierna i Konjunkturbarometern revideras något varje månad när en ny observation tillkommer. Realtidsdata för Konjunkturbarometern publiceras från och med maj 2016 löpande i statistikdatabasen. Realtidsdata visar hur varje tidsserie såg ut vid tidpunkten för publicering.

4.6 Fördjupningar

Under 2016 har vi börjat med fördjupningar i Konjunkturbarometern och publicerat totalt tre stycken:

- Vilka indikatorer kan prognostisera BNP? (april 2016)
- Hushållens bostadsprisförväntningar (maj 2016)
- Exportprognoser baserade på data från Konjunkturbarometern (maj 2016)

5 Uppdrag från regeringen

5.1 Uppdrag i regleringsbrevet

NY MAKROMODELL

Den 19 mars 2015 fick Konjunkturinstitutet regeringens uppdrag att utveckla en dynamisk stokastisk allmänjämviktsmodell (DSGE-modell) som ska utgöra ett huvudsakligt stöd för det makroekonomiska prognos- och policyarbetet vid Konjunkturinstitutet och Finansdepartementet. En DSGE-modell för policyanalys ska enligt uppdraget vara redo för användning senast den 31 december 2018.

I enlighet med Konjunkturinstitutets regleringsbrev för 2016 redovisade myndigheten i juni 2016 en specificering av den modell som ska användas för policyanalys. I specificeringen beskrivs och motiveras grundläggande antaganden om hur hushåll, företag och ekonomisk politik ska modelleras. Konjunkturinstitutets strategi är att utgå från ett antal modeller som är väl dokumenterade i den vetenskapliga litteraturen och att utifrån dessa sammanfoga olika modellblock till en ny makroekonomisk modell som passar Konjunkturinstitutets och Finansdepartementets behov.

Under 2015 tillsattes en styrgrupp och en referensgrupp. Styrgruppen, som består av representanter för Konjunkturinstitutet och Finansdepartementet, har under 2016 hållit två möten. Referensgruppen har en rådgivande roll och består av representanter för Finansdepartementet samt av forskare och ekonomer med relevant kunskap om utveckling och användning av liknande modeller. Referensgruppen har haft ett möte under 2016. En av gruppens medlemmar har slutat i gruppen och två nya medlemmar har tillkommit.

Konjunkturinstitutet samverkar med Finansdepartementet i arbetet med den nya makromodellen. Samverkan sker dels via modellprojektets styr- och referensgrupper, dels genom att medarbetare vid Finansdepartementet deltar i själva utvecklingsarbetet.

Vid sidan om arbetet med att specificera den nya modellen har Konjunkturinstitutet under 2016 även bedrivit arbete av kompetensutvecklande karaktär. En förstudie har författats som beskriver hur existerande DSGE-modeller kan utvidgas i syfte att belysa produktionen och användningen av investeringsvaror och varaktiga konsumtionsvaror. Då lejonparten av Sveriges utrikeshandel med varor består av investeringsvaror och varaktiga konsumtionsvaror kan det finnas skäl att i utvecklingsarbetet särskilt beakta de faktorer som styr efterfrågan och utbudet av denna typ av exportvaror.

En annan typ av kompetensutvecklande verksamhet har fokuserat på det kommande arbetet med att anpassa den nya modellen till data. Medarbetare vid Konjunkturinstitutet har använt Bayesianska statistiska metoder för att skatta parametrar i en existerande DSGE-modell. Arbetet med dataanpassning har redovisats vid ett seminarium med medarbetare från Konjunkturinstitutet och Finansdepartementet och vid det senaste mötet med projektets referensgrupp.

FINANSPOLITISKA MULTIPLIKATORER

I regleringsbrevet för 2016 fick Konjunkturinstitutet i uppdrag av regeringen att kvantifiera storleken på de finanspolitiska multiplikatorerna i Sverige. Enligt uppdraget ska analysen innehålla ekonometriska skattningar över hur BNP och sysselsättning påverkas på kort sikt av olika typer av finanspolitiska åtgärder och i den mån det är möjligt skilja mellan olika konjunkturlägen. Analysen bör skilja mellan olika typer av finanspolitiska åtgärder och metodvalet ska så långt som möjligt baseras på det aktuella forskningsläget på området.

I enlighet med regleringsbrevet redovisades uppdraget till regeringen den 28 oktober 2016 och rapporten presenterades vid Finansdepartementet i november. I rapporten beräknas hur finanspolitiska åtgärder (offentlig konsumtion, offentliga investeringar, transfereringar till hushåll, konsumtionsskatt samt direkta skatter mot hushåll) påverkar BNP och sysselsättning på kort sikt. Med hjälp av aktuella empiriska metoder och nyframtagen statistik från SCB finner Konjunkturinstitutet att offentliga investeringar har störst påverkan på BNP och sysselsättning inom en tvåårshorisont. De beräknade effekterna är större än vad som i genomsnitt funnits i internationella studier. Vidare är det ibland betydande skillnader mellan effekter av finanspolitik under nuvarande penningpolitiska regim jämfört med den som rådde före 1993. Det pekar på betydelsen av att använda beräkningar från nuvarande regim för att bedöma vilka effekter finanspolitik för närvarande har på ekonomin. Slutligen finner Konjunkturinstitutet inte några generella mönster i hur konjunkturläget påverkar effekten av finanspolitiska åtgärder på BNP.

KOSTNADSEFFEKTIVITET MOT MÅLET OM FÖRNYBAR ENERGI

Enligt ett uppdrag i regleringsbrevet för 2016 ska Konjunkturinstitutet utreda och analysera hur kostnadseffektiviteten i styrningen mot höjda ambitioner för förnybar energi för perioden efter 2020 kan säkerställas. Hur väl samhällsekonomiska kostnader är internaliserade i priset i olika sektorer och användningsområden ska utgöra en del av analysen.

Uppdraget avrapporterades till regeringen den 30 juni 2016. I rapporten ”Kostnadseffektiv styrning mot mål om förnybar energi” (specialstudie 51) konstateras att Sveriges ambition om 100 procent förnybar energi till stor del kommer att behöva mötas genom ökad användning av biodrivmedel. Men om den politiska styrningen inte blir träffsäkrare riskerar en så omfattande satsning på biobränslen att bli onödigt kostsam och påverka både luften och klimatet negativt. Värdet av en kvotplikt på biobränsle i kombination med en klimat- och energibeskattnings som beaktar olikheterna i biobränslenas miljö- och klimatprestanda är således stort.

5.2 Andra uppdrag från regeringen

UPPDRAG TILL KONJUNKTURINSTITUTET AVSEENDE UTVÄRDERING AV STÖD FÖR YRKESINTRODUKTIONSANSTÄLLNINGAR

Regeringen gav den 6 februari 2014 Konjunkturinstitutet i uppdrag att utvärdera effekterna av stödet för yrkesintroduktionsanställningar, med fokus på effekterna på lönebildning och sysselsättning av stödet ur ett övergripande perspektiv. Uppdraget

skulle slutrapporteras till regeringen senast den 29 april 2016, och Konjunkturinstitutet uppmanades att om möjligt lämna in en kompletteringsstudie senast den 31 augusti 2016 med en analys av senast tillgängliga statistikutfall.

Den 29 april 2016 lämnade Konjunkturinstitutet slutrapporten ”Yrkesintroduktionsanställningar – Slutrapport om effekter på sysselsättning och lönebildning” (specialstudie 49) till regeringen. I slutrapporten gjordes bedömningen att i storleksordningen 80 till 90 procent av de anställningar som skett med YA-stöd bedömdes ha trängt undan ordinarie anställningar. Konjunkturinstitutet bedömde att tre fjärdedelar av undanträngningen berodde på en dödviktseffekt, det vill säga att samma person skulle ha anställts även utan subvention.

Den 29 augusti 2016 lämnade Konjunkturinstitutet kompletteringsstudien ”Yrkesintroduktionsanställningar, kompletteringsstudie” till regeringen. Kompletteringsstudien baseras på senast tillgängliga statistikutfall från Arbetsförmedlingen. I kompletteringsstudien görs en jämförelse mellan statistiken i slutrapporten och den statistik som fanns för perioden april – juli 2016. På basis av den statistik som tillkommit ändrades inte Konjunkturinstitutets bedömning om att undanträngningseffekterna av stödet sannolikt varit betydliga. Detta innebär att sysselsättningseffekterna blir små samt att subventionen på längre sikt kan komma att övervältras på lönerna.

UPPDRAG TILL STATLIGA MYNDIGHETER ATT TA EMOT NYANLÄNDA ARBETSSÖKANDE FÖR PRAKTIK 2016–2018 M.M.

Regeringen gav myndigheterna den 4 februari 2016 i uppdrag att under tiden den 1 april 2016–den 31 december 2018 ställa praktikplatser till förfogande åt Arbetsförmedlingen och ta emot nyanlända arbetssökande från Arbetsförmedlingen för praktik.

Konjunkturinstitutet har enligt instruktion rapporterat till Statskontoret den 6 september hur uppdraget har genomförts. Konjunkturinstitutet har inom ramen för uppdraget tagit emot en praktikant under året som huvudsakligen praktiserade på prognosavdelningen.

UPPDRAG TILL STATLIGA MYNDIGHETER ATT TA EMOT PERSONER MED FUNKTIONSEDSÄTTNING SOM MEDFÖR NEDSATT ARBETSFÖRMÅGA FÖR PRAKTIK 2016–2018 M.M.

Regeringen gav myndigheterna den 4 februari 2016 i uppdrag att under tiden den 1 april 2016–den 31 december 2018 ställa praktikplatser till förfogande åt Arbetsförmedlingen och ta emot arbetssökande personer med funktionsnedsättning från Arbetsförmedlingen för praktik.

Konjunkturinstitutet har enligt instruktion rapporterat till Statskontoret den 6 september hur uppdraget har genomförts. Konjunkturinstitutet har inom ramen för uppdraget inte tagit emot någon praktikant under året.

6 Kompetensförsörjning

För Konjunkturinstitutets kunskapsintensiva verksamhet är medarbetare med rätt kompetens och kvalifikationer en nyckelfaktor. Under 2016 har 12 personer anställts på Konjunkturinstitutet, huvudsakligen nationalekonomer och många av dessa har genomgången forskarutbildning.

Vår ambition är att vara en attraktiv arbetsgivare som inte bara kan rekrytera utan också behålla medarbetare. Konjunkturinstitutets personal är eftertraktad av andra arbetsgivare och personalomsättningen är sedan ett antal år förhållandevis hög. Under året har 12 personer avslutat sina anställningar på Konjunkturinstitutet.

Myndigheten består av små enheter med chefer som är experter inom sina områden och som deltar operativt i verksamheten. Ambitionen är att främja Konjunkturinstitutets attraktivitet genom att skapa interna utvecklingsmöjligheter.

Konjunkturinstitutet hade 2016 i medeltal 63 anställda (54 årsarbetskrafter), 28 kvinnor (44 procent) och 35 män (56 procent).

Tabell 9 Konjunkturinstitutets medarbetare

Procent av anställda

	2014	2015	2016
Andel med forskarutbildning ¹	48	51	50
Andel i kärnverksamheten med forskarutbildning ^{1, 2}	59	59	60
Andel kvinnor	47	44	44
Andel i kärnverksamheten som är forskarutbildade kvinnor ^{1, 2}	18*	17	25
Medelålder (år)	44	43	41
Andel nyanställda under året ³	11	18	19
Andel avgående under året ⁴	15	18	19

¹ Vid årets slut.

² Med kärnverksamheten avses Konjunkturinstitutets anställda exklusive stödfunktionerna administration, IT och information.

³ Personer som börjar under året i förhållande till årsgenomsnittet av antalet anställda.

⁴ Personer som slutar under året i förhållande till årsgenomsnittet av antalet anställda.

* Korrigerad uppgift i årsredovisningen för 2015.

6.1 Kontakter med studenter och doktorander

Under året har vi deltagit vid arbetsmarknadsdagar för bland annat ekonomer vid Stockholms, Uppsala och Linköpings universitet. Vid Stockholms och Linköpings universitet höll medarbetare från Konjunkturinstitutet även en föreläsning. Konjunkturinstitutet bedömer det som viktigt att delta vid arbetsmarknadsdagar och hålla föreläsningar för att långsiktigt skapa intresse för Konjunkturinstitutets verksamhet och för de inriktningar inom nationalekonomi som är viktiga för myndighetens verksamhet.

Vi har även vid tre tillfällen tagit emot besök av gymnasieelever eller högskolestudenter för att presentera Konjunkturinstitutets verksamhet. En strategiskt viktig verksamhet är att bjuda in doktorander från närliggande universitet till en träff på Konjunkturinstitutet. I april 2016 besökte 20 doktorander inom nationalekonomi eller statistik Konjunkturinstitutet: 11 från Uppsala universitet, sex från Stockholms universitet och tre från Handelshögskolan i Stockholm. Doktoranderna fick lära sig mer om verksamheten och gavs tillfälle att prata med flera av Konjunkturinstitutets medarbetare och chefer.

Under 2016 har våra medarbetare bistått i handledningen av fyra masteruppsatser som skrivits inom nationalekonomi. Två uppsatser har sedan presenterats på Konjunkturinstitutets interna seminarier. En av våra medarbetare har också deltagit i betygskommittén i samband med en disputation vid nationalekonomiska institutionen på Umeå universitet.

6.2 Kompetensutveckling

Konjunkturinstitutet arbetar aktivt med en löpande kompetensutveckling. Vi erbjuder en introduktionsutbildning så att alla som börjar på Konjunkturinstitutet snabbt ska komma in i sina arbetsuppgifter och känna sig hemma i verksamheten. Den ordinarie kompetensutvecklingen består av kurser och seminarier samt även ett visst internationellt utbyte med besök på olika institutioner och deltagande i internationella möten och seminarier (se avsnittet Kärnkompetens).

Under 2016 har vi arbetat med projektet Möten. Samtliga medarbetare har deltagit i seminarier om möten och diskuterat hur man kan utveckla mötena på Konjunkturinstitutet. Chefsgruppen har också fått en fördjupning med fokus på mötesledning och kommunikation. Efter genomförandet har Konjunkturinstitutet tagit fram spelregler för möten.

Den årliga KI-dagen – som inleder verksamhetsplaneringen för nästa kalenderår – hölls 2016 på Tekniska museet. Generaldirektören inledde med en genomgång av verksamheten och en presentation av prioriteringar för det kommande året. Därefter höll en talare från Institutet för framtidsstudier en föreläsning om framtida hot och möjligheter i samhällsutvecklingen.

LEDNINGSKOMPETENS

Konjunkturinstitutets chefsgrupp har fått en grundläggande arbetsmiljöutbildning. Som en del av årets projekt Möten har chefsgruppen fått en fördjupning i mötesledning och kommunikation. Gruppen har också träffats för att diskutera löneprocess, verksamhetsplanering och uppföljning.

Den 1 juli 2016 tillträdde Konjunkturinstitutets nye generaldirektör Urban Hansson Bruswitz. Därutöver har två nya chefer tillträtt, båda externt rekryterade. Nya chefer erbjuds alltid att gå en chefsutbildning.

KÄRNKOMPETENS

I Konjunkturinstitutets uppgifter ingår att följa den vetenskapliga diskussionen inom de områden som berör myndighetens verksamhet. Deltagande i konferenser och kontakter med andra institutioner och universitet inom våra verksamhetsområden, både nationellt och internationellt, är nödvändigt för att utveckla personalens kompetens och för att kunna fullgöra vårt uppdrag.

Under 2016 har medarbetare vid prognosavdelningen deltagit i olika akademiska och policyinriktade workshops och konferenser. Bland ämnena för konferenserna kan nämnas offentliga finanser, migration, penningpolitik och makrotillsyn. Medarbetare har också deltagit i externa kurser, bland annat i Bayesianska metoder och modellering i Eviews, och interna kurser, bland annat i programmering och prognosutvärderingsmetodik.

Arbetet med att säkerställa kompetensförsörjningen för arbete med den miljöekonomiska allmänjämviktsmodellen EMEC har fortsatt under året. Utöver kunskapsöverföring har en medarbetare deltagit i en internationell kurs i allmänjämviktsmodellering. En medarbetare har också deltagit i en energikonferens om den svenska energimarknadens framtida utmaningar.

Konjunkturinstitutet deltar i arbetsgrupper och seminarier som Rådet för den officiella statistiken organiserar. Det bidrar till en kunskapsinhämtning och ett värdefullt erfarenhetsutbyte mellan de myndigheter som har ett ansvar för den officiella statistiken i Sverige. Rådet samordnas av SCB. Konjunkturinstitutet ingår också i statistikchefsgruppen som SCB ansvarar för. Vidare har medarbetare deltagit vid Kommissionens årliga workshop för de aktörer som genomför barometerundersökningarna inom EU samt vid CIRET:s (Centre for International Research on Economic Tendency Surveys) årliga konferens för producenter och användare av barometerdata.

Konjunkturinstitutets rapporter och analyser får som regel stor uppmärksamhet i media, som ofta efterfrågar kommentarer till både våra egna analyser och till den ekonomiska utvecklingen. För att på bästa sätt möta den efterfrågan har flera medarbetare under året genomgått medieträning.

STÖDKOMPETENS

Kompetensutveckling sker till stor del genom nätverk. Genom kontakt med andra myndigheters administrativa, HR- samt IT-avdelningar håller vi oss uppdaterade kring andras arbete i olika frågor. För Konjunkturinstitutet, som är en liten myndighet, är den här typen av utbyte extra viktigt samtidigt som det bidrar till verksamhetsutvecklingen.

Informationsenheten håller sig uppdaterad när det gäller utvecklingen inom webb- och kommunikationsområdet genom att gå på seminarier och möten som ordnas av leverantörer samt genom myndighetssamverkan. Under 2016 har medarbetarna vid två tillfällen varit på seminarier i SNS regi som handlat om myndigheters kommunikation.

Ekonomipersonal har uppdaterat sina kunskaper om relevanta regelverk under Ekonomistyrningsverkets EA-dag samt redovisningsdag. Ekonomi- och lönepersonal deltog i Agressos webinarium rörande årsskiftesrutiner. Under året har personal

också deltagit i utbildningar om e-handel och upphandling. IT-personal har under året deltagit i olika seminarier och kurser inom IT-infrastruktur samt mobilitet och säkerhet.

6.3 Seminarier

Konjunkturinstitutets interna seminarier bidrar till att utveckla våra metoder och medarbetarnas kompetens. Inom ramen för den interna seminarieserien förekommer idéseminarier där medarbetare diskuterar rapportutkast eller pågående utvecklingsarbete, seminarier med inbjudna externa gäster samt interna utbildningar. Under 2016 har vi sammanlagt arrangerat 44 interna seminarier. Medarbetare från Finansdepartementet har bjudits in till 32 av seminarierna. Till många av seminarierna har också medarbetare från Finanspolitiska rådet, Riksbanken och Finansinspektionen bjudits in.

6.4 Arbetsmiljö

Konjunkturinstitutet arbetar förebyggande med arbetsmiljö för att bibehålla en låg nivå på sjukfrånvaron. De anställda erbjuds ett friskvårdsbidrag på 2 500 kronor per år. Anställda har möjlighet att, om arbetet tillåter, utnyttja en timme per vecka för friskvårdsaktiviteter under eller i anslutning till arbetet.

För att förebygga belastningsskador har anställda under hösten erbjudits möjlighet till individuell rådgivning vid arbetsplatsen tillsammans med ergonom. Anställda har även erbjudits vaccination mot influensan. Konjunkturinstitutet har avtal om företagshälsövård med Helsa Företagshälsövård.

Brandutrymningsansvariga har deltagit i en utbildning om utrymning och brandsäkerhet. I samband med utbildningen har en förbättrad dokumentation tagits fram samt ansvar tydliggjorts. Med hjälp av en extern konsult har det gjorts en översyn av lokalerna utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Konjunkturinstitutet har därefter vidtagit de åtgärder som bedömdes nödvändiga.

Tabell 10 Sjukfrånvaro bland Konjunkturinstitutets personal

Procent av tillgänglig arbetstid

	2014	2015	2016
Total sjukfrånvaro	2,0	1,9	2,0
Kvinnor	2,4	2,0	3,3
Män	1,6	1,9	1,0
Åldersgrupp –29	*	*	*
Åldersgrupp 30–49 år	1,5	2,3	2,4
Åldersgrupp 50 år eller äldre	3,4	1,2	0,9
Andel 60 dagar eller mer	40,0	56,5	59,4

* Sjukfrånvaron för gruppen särredovisas inte eftersom uppgifterna kan härledas till enskilda individer.

6.5 Bedömning

Konjunkturinstitutet gör bedömningen att de redovisade åtgärderna sammantaget har haft hög relevans för verksamheten och har bidragit till att säkerställa att rätt kompetens finns för att myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter på kortare och längre sikt.

Bilaga 1: Centrala modeller i verksamheten

EMEC

EMEC är en allmänjämviktsmodell som under drygt femton års tid kontinuerligt utvecklats och använts i utredningssammanhang. Modellen lämpar sig särskilt väl för att studera effekter på ekonomisk tillväxt och på strukturomvandling av miljöekonomiska styrmedel som syftar till att begränsa luftföroreningar, till exempel koldioxidskatt eller handel med utsläppsrätter.

EMEC har även använts för att analysera samhällsekonomiska effekter av styrmedel på transport- och avfallsområdena. Det ekonomiska scenario som tas fram med modellen utgör grunden för Energimyndighetens energiprognoser och Naturvårdverkets utsläppsprognoser.

FIMO

FIMO är en kalkyl- och simuleringsmodell som på årsbasis belyser finansiella flöden och sparande uppdelat i ekonomins institutionella sektorer som dessa beskrivs i nationalräkenskaperna. Sektorsuppdelningen i modellen omfattar stat, pensionssystem, kommunsektor, hushåll, företag samt utland. Majoriteten av de finansiella flödena beskriver transaktioner inom den offentliga sektorn och mellan offentlig sektor och hushållen. FIMO används främst för att beräkna finansiellt sparande i offentlig sektor i prognoser och scenarier med olika makroekonomisk utveckling.

IOR

En input-output-modell är en sammanställning i matrisform av sambanden mellan efterfrågan, produktion, import och flera andra variabler. Under antagandet att behovet av insatsprodukter i produktionen av olika varor och tjänster är konstant kan modellen användas för att prognostisera vilken import och produktion som krävs för att tillgodose en viss efterfrågan. Konjunkturinstitutet underhåller en sådan modell, IOR, för produktion, import, skatter och subventioner. Modellen används som stöd till kortsiktiga prognoser för import och branschfördelad produktion, och för strukturell analys av ekonomins funktionssätt.

KAMEL

KAMEL är Konjunkturinstitutets modell för demografisk framskrivning av arbetsmarknadsvariabler. Modellen innehåller utfallsdata från SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU) för en rad arbetsmarknadsrelaterade variabler fördelade på kön, ålder och födelseland/region. Utifrån ett givet basår skrivs arbetsmarknadsvariablerna fram med den demografiska utvecklingen enligt SCB:s befolkningsprognos. Den demografiska framskrivningen görs på lägsta nivå och aggregeras sedan till att avse den arbetsföra befolkningen som helhet. Tillväxttakten för en aggregerad variabel återspeglar både förändringar i befolkningens storlek och i befolkningens sammansättning. Utgångspunkten är att de relationer på arbetsmarknaden som gäller under basåret även gäller framöver.

KAVEL

KAVEL, Konjunkturinstitutets analysverktyg för ekonomin på lång sikt, används för att utarbeta inbördes konsistenta framskrivningar av långsiktiga makroekonomiska scenarier. Modellen används i första hand i Konjunkturinstitutets beräkningar av den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna (bland annat den så kallade S2-indikatorn). KAVEL är en enkel makroekonomisk modell utan beteendeeffekter, där utbud och efterfrågan helt bestäms av den demografiska utvecklingen och av exogena antaganden för produktivitetens utvecklingen.

KIMOD

KIMOD är en storskalig allmänjämviktsmodell som används för att prognostisera och simulera den svenska ekonomin, både på kort och på lång sikt.

Modellen innefattar bland annat framåtblickande agenter och en arbetsmarknad som modellerats enligt modern sökteori. KIMOD består av en jämviktsdel och en konjunkturrell del där priser och löner anpassar sig trögrörligt i den sistnämnda delen. Tack vare sin rika struktur tillåter KIMOD simuleringar om bland annat finanspolitik, penningpolitik, arbetsmarknadsreformer, löner samt en rad utbudsrelaterade ekonomiska variabler. KIMOD används främst som referens i medelfristiga prognoser (2–5 år) och för beräkningar av alternativa scenarier.

Bilaga 2: Publicerat under 2016

KONJUNKTURLÄGET

[December](#)

[Augusti](#)

[Juni](#)

[Mars](#)

KONJUNKTURBAROMETERN

Publiceras i slutet av varje månad, [sammanlagt tolv utgåvor under året](#).

LÖNEBILDNINGSRAPPORTEN

[Oktober](#)

ÅRLIG MILJÖEKONOMISK RAPPORT

[December](#)

SPECIALSTUDIER

- 53: [Konjunkturinstitutets prognosmodell för finansiellt sparande – Fimo](#)
- 52: [Rapportering till Kommittén om översyn av målet för det finansiella sparandet](#)
- 51: [Kostnadseffektiv styrning mot mål om förnybar energi](#)
- 50: [Kortsiktiga makroekonomiska effekter av kreditbegränsande makrotillsynsåtgärder](#)
- 49: [Yrkesintroduktionsanställningar – slutrapport om effekter på sysselsättning och lönebildning](#)
- 48: [Utvärdering av makroekonomiska prognoser](#)
- 47: [Hållbarhetsrapport 2016 för de offentliga finanserna](#)

WORKING PAPER

- 147: [Short Run Effects of Fiscal Policy on GDP and Employment: Swedish Evidence](#)
- 146: [Forecasting Goods and Services Inflation in Sweden](#)
- 145: [Do Inflation Expectations Granger Cause Inflation?](#)
- 144: [Forecasting Employment Growth in Sweden Using a Bayesian VAR model](#)
- 143: [Quasi-Real-Time Data of the Economic Tendency Survey](#)

142: [The Rise in Life Expectancy, Health Trends among the Elderly, and the Demand for Health and Social Care](#)

PM

[Känslighetsanalyser: viktbaserad avfallstaxa och insamling av matavfall](#)

[The Swedish Wage Curve](#)

[En samhällsekonomisk analys av klimatmål till 2030 utifrån Miljömålsberedningens antaganden](#)

REMISSER

Konjunkturinstitutet har under 2016 besvarat totalt 46 remisser. Synpunkter lämnades i 29 av remissvaren:

[Begränsningar i föräldrapenning](#)

[Förslag till strategi för ökad användning av solceller \[ER 2016:16\] , samt Förslag till heltäckande solcellstatistik \[ER 2016:20\]](#)

[Kontrollstation 2017 för elcertifikatsystemet. Delredovisning 2 och förslag på kvoter för 18 TWh till 2030](#)

[Förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning COM\(2016\) 482](#)

[Förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning COM\(2016\) 479](#)

[Delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige](#)

[Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad](#)

[Kontrollstation 2017 för elcertifikatsystemet – en delredovisning](#)

[Ett bonus-malus-system för nya lätta fordon \(SOU 2016:33\)](#)

[Återvinning ur nedlagda avfallsanläggningar](#)

Förslag till föreskrifter om den officiella statistikens kvalitet (ej publicerad på webbplatsen)

[Begränsad uppräkningsgräns för statlig inkomstskatt för 2017](#)

[Långtidsutredningen 2015: huvudbetänkande](#)

[Växa-stöd för den första anställda – sänkta arbetsgivaravgifter för enskilda näringsidkare](#)

[Delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål](#)

[Skattereduktion för reparation och underhåll av vitvaror](#)

[Utvärdering av Riksbankens penningpolitik 2010–2015](#)

[Promemorian Uppgifter på individnivå i en arbetsgivardeklaration](#)

[Remiss av regeringskansliets promemoria Lika beskattning av dieselbränsle inom vattenbruk, skogsbruk och jordbruk](#)

[Underlag inför beslut om riktlinjer för forskning och innovation på energiområdet för perioden 2017-2020](#)

[Begränsad uppräknig av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt 2017](#)

[Delrapport från Sverigeförhandlingen Höghastighetsjärnvägens finansiering \(SOU 2016:3\)](#)

[Den särskilda Norrlandsskattenivån och vissa statsstödskrav på elskatteområdet](#)

[Sänkt skatt på biodrivmedel](#)

[Inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplanering för perioden 2018-2029](#)

[Remittering av Europeiska kommissionens förslag COM\(2015\) 614/2 till meddelande om cirkulär ekonomi](#)

[Kompletteringar av RUT-avdraget](#)

[EU-kommissionens rekommendation till rådets rekommendation om inrättande av nationella konkurrenskraftsnämnder inom euroområdet](#)

[Betänkande Energiskatt på el – En översyn av det nuvarande systemet \(SOU 2015:87\)](#)

Remissvar utan synpunkter:

Remiss av Regeringskansliets promemoria Vissa statsstödskrav på bränsleskatteområdet

Remiss om socioekonomisk indelning

Europeiska kommissionens förslag till rådets direktiv om skatteundandraganden

Promemorian Kompletterande förslag avseende kemikalieskatterna

EU:s förordning ang CE-märkta gödselprodukter

Samråd om nästa regionala utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF5 2050

Promemoria om höjning av alkoholskatt

Skatteverkets promemoria Omsättningsgräns för mervärdesskatt

Fastighetstaxering av anläggningar för el- och värmeproduktion

Nya finansieringsformer för efterbehandling av förorenad mark

Rapportering av värdepappersinnehav - VINN

Jämställda pensioner?

Föreskrift om ändring i SCB:s allmänna råd om offentliggörande av officiell statistik

EU-kommissionens förslag till rådets direktiv om en gemensam konsoliderad bolagsskattebas, KOM (2016) 683

EU-kommissionens förslag till rådets direktiv om en gemensam bolagsskattebas, KOM (2016) 685

EU-kommissionens förslag till ändringsdirektiv till rådets direktiv om skatteundraganden KOM (2016) 687 slutlig, KOM (2016) 685

Elcertifikatssystemet – vissa frågor inom kontrollstation 2017

FÖRDJUPNINGAR I KONJUNKTURLÄGET

[Så beräknas drivkrafter till BNP](#)

[Utvecklingen på arbetsmarknaden på lång sikt](#)

[Budgetpropositionen för 2017](#)

[Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet](#)

[Ett nytt överskottsmål](#)

[Produktion och sysselsättning i tjänstebranscherna](#)

[En sammanfattande indikator för resursutnyttjandet i ekonomin](#)

[Ny målvariabel för inflationsmålet?](#)

[Effekter av en åtstramande inriktning av finanspolitiken 2017](#)

[Makroekonomiska effekter av ett skuldkvotstak](#)

[Skatter på köp, ägande och försäljning av bostäder](#)

[Konjunkturinstitutets prognosmodell för aktieprisindex](#)

[Arbetsmarknadsreformer i Tyskland och i Sverige](#)

[Råoljeprisets betydelse för konsumentpriserna](#)

[Bedömning av de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet](#)

FÖRDJUPNINGAR I LÖNEBILDNINGSRAPPORTEN

[Makroekonomisk utveckling vid alternativ löneutveckling](#)

[Strukturell utveckling av arbetskostnaderna](#)

[Parterna kan påverka arbetslösheten varaktigt](#)

[Strukturomvandling bakom nedgång i vinstandelen](#)

[Ett trovärdigt inflationsmål gagnar företag och löntagare](#)

[Jämförelse av arbetslöshetsförsäkringens ersättningsgrad i OECD](#)

[Arbetslöshetsförsäkringens ersättningsgrad i Sverige](#)

FÖRDJUPNINGAR I KONJUNKTURBAROMETERN

[Hushållens bostadsprisförväntningar](#)

[Exportprognoser baserade på data från Konjunkturbarometern](#)

[Vilka indikatorer kan prognostisera BNP?](#)

ARTIKLAR I TIDNINGAR OCH TIDSKRIFTER

Svepande kritik som bortser från forskning, Dagens Nyheter Debatt, 13 december 2016, Eva Samakovlis, Runar Brännlund, Thomas Aronsson, Ing-Marie Gren, Caroline Leck och Per Mickwitz

Cirkulär ekonomi ökar inte sysselsättningen, Dagens Nyheter Debatt, 5 december 2016, Eva Samakovlis, Runar Brännlund, Thomas Aronsson, Ing-Marie Gren, Caroline Leck och Per Mickwitz

Vifta inte bort kostnader för klimatpolitiken, Svenska Dagbladet Debatt, 19 maj 2016, Eva Samakovlis och Björn Carlén.

Tankefel skadar tilltron till klimatpolitiken, Svenska Dagbladet Debatt, 10 maj 2016, Eva Samakovlis och Björn Carlén

Restricted Hodrick Prescott filtering in a state-space framework, under publicering i Empirical Economics, Kristian Jönsson

A Statistical Analysis of Revisions of Swedish National Accounts Data, under publicering i Finnish Economic Papers, Caroline Flodberg och Pär Österholm

Integrated Economic and Environmental Assessment of Waste Policy Instruments, Sustainability, 26 april 2016, Maria Ljunggren Söderman, Ola Eriksson, Anna Björklund, Göran Östblom, Tomas Ekvall, Göran Finnveden, Yevgeniya Arushanyan och Jan-Olov Sundqvist

Macroeconomic Effects of a Decline in Housing Prices in Sweden, Journal of Policy Modeling 38 (2), 242-255, Peter Gustafsson, Pär Stockhammar och Pär Österholm

The Long-Run Relationship between Stock Prices and GDP in Sweden, *Economic Notes* 45 (2), 283-297, Pär Österholm

Time Variation in Okun's Law in Sweden, *Applied Economics Letters* 23 (6), 436-439, Pär Österholm

Effects of US Policy Uncertainty on Swedish GDP Growth, *Empirical Economics* 50 (2), 443-462, Pär Stockhammar och Pär Österholm

Bilaga 3: Definitioner, tabell 3b och 4b

År 2014 fördelades volymerna på prestationer för prognosavdelningen och Konjunkturbarometern enligt följande principer:

- Konjunkturläget och alla fördjupningar i Konjunkturläget redovisas under Konjunkturanalyser.
- Specialstudier och publicerade pm som har producerats endast med anledning av särskilt nämnda mål, återrapporteringskrav eller uppdrag i regleringsbrevet redovisas under Övriga regeringsuppdrag. Här redovisas också Lönebildningsrapporten och dess fördjupningar.
- Specialstudier och publicerade pm som inte har producerats endast med anledning av särskilt nämnda mål, återrapporteringskrav eller uppdrag i regleringsbrevet och som avser modell- och metodutveckling redovisas under Modell- och metodutveckling.
- Övriga specialstudier och publicerade pm redovisas under Konjunkturanalyser.
- Working paper redovisas normalt under Modell- och metodutveckling (även om resultaten används i exempelvis Lönebildningsrapporten). Ett working paper som har producerats endast med anledning av särskilt nämnda mål, återrapporteringskrav eller uppdrag i regleringsbrevet redovisas dock normalt under Övriga regeringsuppdrag.
- De remisser som vi redovisat synpunkter på återfinns under tabellrubriken Remisser. I de fall två enheter eller avdelningar har arbetat med ett remissvar redovisas en halv prestation för vardera avdelningen eller enheten. En fullständig förteckning över samtliga remisser som vi har besvarat återfinns i bilaga 2, Publicerat under året.
- Konjunkturbarometern, med företagens och hushållens syn på den svenska ekonomin, publiceras varje månad.

År 2014 fördelades volymerna på prestationer för den miljöekonomiska verksamheten enligt följande principer:

- Årliga rapporten Miljö, ekonomi och politik och alla fördjupningar i den rapporten redovisas under Övriga regeringsuppdrag.
- Specialstudier och publicerade pm som har producerats endast med anledning av särskilt nämnda mål, återrapporteringskrav eller uppdrag i regleringsbrevet redovisas under Övriga regeringsuppdrag.
- Working paper, specialstudier, publicerade pm och interna pm som inte har producerats endast med anledning av särskilt nämnda mål, återrapporteringskrav eller uppdrag i regleringsbrevet och som avser miljöekonomisk analys, inklusive forskning avsedd för vetenskaplig publicering och vetenskapliga artiklar och debattartiklar, redovisas under Miljöekonomiska analyser.
- Working paper, specialstudier, publicerade pm och interna pm som inte har producerats endast med anledning av särskilt nämnda mål, återrapporteringskrav eller uppdrag i regleringsbrevet och som avser modell- och metodutveckling, inklusive forskning avsedd för vetenskaplig publicering och vetenskapliga artiklar, redovisas under Modell- och metodutveckling.
- De remisser som vi redovisat synpunkter på återfinns under tabellrubriken Remisser.

Finansiell redovisning

1 Resultaträkning

(belopp i tkr)	Not	Utfall	
		2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	61 063	60 497
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2,3	3 848	3 358
Intäkter av bidrag	4	4 190	3 641
Finansiella intäkter	5	7	3
Summa		69 109	67 498
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	6	-53 692	-52 249
Kostnader för lokaler		-6 587	-6 533
Övriga driftkostnader		-8 014	-7 899
Finansiella kostnader	7	-26	-11
Avskrivningar och nedskrivningar		-788	-618
Summa		-69 107	-67 311
Verksamhetsutfall		1	187
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		0	-154
Lämnade bidrag		0	154
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	8	1	187

2 Balansräkning

(belopp i tkr)	Not	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Dataprogram	9	294	608
Summa		294	608
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	105	132
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	787	965
Summa		892	1 097
KORTFRISTIGA FORDRINGAR			
Kundfordringar		0	88
Fordringar hos andra myndigheter	12	814	1 023
Summa		814	1 111
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER			
Förutbetalda kostnader	13	2 649	2 420
Upplupna bidragsintäkter	14	486	678
Summa		3 135	3 098
AVRÄKNING MED STATSVERKET			
Avräkning med statsverket	15	-2 324	-1 560
Summa		-2 324	-1 560
KASSA OCH BANK			
Behållning räntekonto i Riksgälden		5 194	4 669
Summa		5 194	4 669
Summa tillgångar		8 004	9 022
Kapital och skulder			
MYNDIGHETSKAPITAL			
Balanserad kapitalförändring	16	168	-20
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		1	187
Summa		169	168
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	17	0	84
Övriga avsättningar	18	341	236
Summa		341	320
SKULDER M.M.			
Lån i Riksgälden	19	1 186	1 705
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	20	1 468	1 729
Leverantörsskulder		811	1 059
Övriga kortfristiga skulder	21	892	940
Summa		4 357	5 432

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Upplupna kostnader	22	2 492	2 577
Oförbrukade bidrag	23	442	322
Övriga förutbetalda intäkter		204	204
Summa		3 138	3 103
Summa kapital och skulder		8 004	9 022

3 Anslagsredovisning

REDOVISNING MOT ANSLAG

	Not	Ingående över- förings- belopp	Årets till- deln. enl regl. brev	Totalt dispo- nibelt belopp	Utgifter	Utgå- ende överfö- ringsbe- lopp
Uo 2 1:7 Ramanslag Konjunkturinstitu- tet ap.1 (ram)	24	1 769	61 827	63 595	-61 271	2 324
Summa		1 769	61 827	63 595	-61 271	2 324

4 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusental kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma.

Tilläggsupplysningar

REDOVISNINGSPRINCIPER

Tillämpade redovisningsprinciper

Konjunkturinstitutets redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans som år 2015 var 208 tkr, har år 2016 minskat med 208 tkr.

VÄRDERINGSPRINCIPER

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Övriga omsättningstillgångar har värderats till anskaffningsvärde.

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 50 tkr. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter Datorer och kringutrustning Kopiatorer
5 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet Telefonväxel Övriga kontorsmaskiner inkl. TV
7 år	Inredningsinventarier Frankeringsutrustning

Fordringar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda. Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder

Skulder har tagits upp till nominellt belopp.

ERSÄTTNINGAR OCH ANDRA FÖRMÅNER**Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag
(belopp i tkr)**

	Lön
Urban Hansson Brusewitz, generaldirektör från och med 1 juli 2016	633
Ledamot i Första AP-fondens styrelse	
Ledamot i ESV:s insynsråd	
Mats Dillén, generaldirektör till och med 30 juni 2016	791
Ledamot i finansieringsdelegationen vid Strålsäkerhetsmyndigheten	

Sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se avsnitt 6.4 i resultatredovisningen.

Noter (tkr)

RESULTATRÄKNING	2016	2015
Not 1 Intäkter av anslag	61 063	60 497
Summa ”Intäkter av anslag” (61 063 tkr) skiljer sig från summa ”Utgifter” (61 271 tkr) på anslaget. Skillnaden (208 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.		
Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 185	1 273
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	174	268
Summa	1 359	1 541
<i>Uppdragsverksamhet, beräknade intäkter enl. regleringsbrev</i>		
Försäljning av statistik och statistiktjänster, budget 11	0	190
Användarstöd och kurser, budget 40	0	29
Expertuppdrag, budget 1 533	2 489	1 598
Summa	2 489	1 817
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	3 848	3 358
Not 3 Avgiftsbelagd verksamhet		
Försäljning av statistik och statistiktjänster		
Intäkter	0	190
Kostnader	0	-208
Summa	0	-18
Användarstöd och kurser		
Intäkter	0	29
Kostnader	0	-14
Summa	0	15
Expertuppdrag		
Intäkter	2 489	1 598
Kostnader	-2 488	-1 407
Summa	1	191
Summa avgiftsbelagd verksamhet	1	187
Not 4 Intäkter av bidrag		
Bidrag från EU, hushållens inköpsplaner m.m.	1 552	1 473
Bidrag från privata företag (Chalmers Tekniska högskola)	120	624
Bidrag från statliga myndigheter	2 518	1 544
Summa	4 190	3 641

	2016	2015
Not 5 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter räntekonto i Riksgälden	0	0
Negativ ränta på lån till anläggningstillgångar i Riksgälden	7	3
Summa	<u>7</u>	<u>3</u>
Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.		
Not 6 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	34 171	32 977
<i>varav arvode till styrelse och ej anställd personal</i>	95	69
Sociala avgifter	18 419	17 998
Övriga kostnader för personal	1 102	1 274
Summa	<u>53 692</u>	<u>52 249</u>
Not 7 Finansiella kostnader		
Räntekostnader avseende räntekontot i Riksgälden	26	11
Räntekostnader avseende lån i Riksgälden	0	0
Summa	<u>26</u>	<u>11</u>
Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.		
Not 8 Årets kapitalförändring		
Avgiftsfinansierad verksamhet, överskott	1	187
Summa	<u>1</u>	<u>187</u>

BALANSRÄKNING	2016-12-31	2015-12-31
Not 9 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	1 294	913
Årets anskaffningar	7	381
Årets avskrivningar	-321	-249
Ingående ackumulerade avskrivningar	-686	-437
Utgående bokfört värde	294	608
Not 10 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	683	549
Årets anskaffningar	0	134
Årets avskrivningar	-27	-2
Ingående ackumulerade avskrivningar	-551	-549
Utgående bokfört värde	105	132
Not 11 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	6 182	5 496
Årets anskaffningar	262	686
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-36	0
Årets avskrivningar	-440	-368
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	36	0
Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 217	-4 849
Utgående bokfört värde	787	965
Not 12 Kundfordringar hos andra myndigheter		
Kundfordringar	199	258
Fordran ingående mervärdesskatt	615	765
Summa	814	1 023
Not 13 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	1 596	1 583
Övriga förutbetalda kostnader	1 052	837
Summa	2 649	2 420
Not 14 Upplupna bidragsintäkter		
Bidrag från EU	486	464
Bidrag från annan statlig myndighet	0	214
Summa	486	678

	2016-12-31	2015-12-31
Not 15 Avräkning med statsverket		
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-1 769	-1 470
Redovisat mot anslag	61 271	60 619
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-61 827	-60 918
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-2 324	-1 769
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans fordran semesterlöneskuld	208	484
Förändring av semesterlöneskuld ej anslagsavräkning	-208	-276
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	208
Summa avräkning med statsverket	-2 324	-1 560

Not 16 Myndighetskapital**Balanserad kapitalförändring**

	Bal. kap. Avgifts- fin. verks.	Kapital- förändring enl. RR	Summa
Föregående års UB	-20	187	168
Rättelser			0
Ingående balans	-20	187	168
Föregående års kapitalförändring	187	-187	0
Årets kapitalförändring	0	1	1
Summa årets förändring	187	-186	1
Utgående balans	168	1	169

	2016-12-31	2015-12-31
Not 17 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	84	199
Årets pensionskostnad	-4	6
Årets pensionsutbetalningar	-80	-121
Utgående avsättning	0	84
Not 18 Övriga avsättningar		
Kompetens -och kompetensutvecklingsåtgärder		
Ingående balans	236	137
Årets förändring	104	99
Utgående avsättning	341	236
Not 19 Lån i Riksgälden		
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
Ingående balans	1 705	1 122
Under året nyupptagna lån	269	1 201
Årets amorteringar	-788	-618
Utgående balans	1 186	1 705
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	3 000	3 000
Not 20 Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
Sociala avgifter	857	901
Övriga skulder till andra myndigheter	612	827
Summa	1 468	1 729
Not 21 Övriga kortfristiga skulder		
Personalens källskatt	892	940
Summa	892	940
Not 22 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	2 348	2 507
Övriga upplupna kostnader	144	70
Summa	2 492	2 577
Not 23 Oförbrukade bidrag		
Oförbrukade bidrag - utomstatliga	0	120
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	442	202
Summa	442	322

varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:

inom tre månader:

Bidrag Grön upphandling, -116 tkr

Bidrag Utvärdering av rekyleffekter i

svenska industrins energianvändning, -16 tkr

tre månader till ett år:

Bidrag Biodrivmedel i EMEC, -310 tkr

Anslagsredovisning

Not 24 Uo 2 1:7 ap 1 Konjunkturinstitutet

Anslagskrediten uppgår till 1 855 tkr.

Tilldelade medel uppgår till 61 827 tkr enligt
regeringsbeslut 2015-12-18, Fi2013/03980/E2,
Fi2014/03569/E1, Fi2015/04680/E5,
Fi2015/05652/RS delvis.

Konjunkturinstitutet får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då det understiger 3 % av föregående års tilldelning 59 918 tkr enligt regleringsbrev.

5 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(belopp i tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Låneram Riksgälden					
Beviljad	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Utnyttjad	1 186	1 705	1 122	661	1 005
Kontokrediter Riksgälden					
Beviljad	6 000	5 600	5 600	5 750	5 600
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgälden					
Ränteintäkter	0	0	30	72	95
Räntekostnader	26	11	0	0	0
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	1 584	1 894	1 867	1 555	1 333
Avgiftsintäkter avgiftsfinansierad verksamhet	2 489	1 817	3 015	2 080	2 253
Beräknat belopp övriga avgiftsinkomster	0	0	0	0	0
Övriga avgiftsintäkter som disponeras	1 359	1 540	1 766	1 599	1 672
Totala avgiftsintäkter	3 848	3 358	4 781	3 679	3 925
Anslagskredit					
Beviljad	1 855	1 798	1 816	1 727	1 663
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
Ramanslag					
Anslagssparande	2 324	1 769	1 470	1 903	1 711
varav in-tecknat	0	0	0	0	0
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	54	53	54	52	53
Medelantalet anställda (st)	63	62	66	64	63
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 265	1 258	1 224	1 194	1 155
Kapitalförändring					
Årets	1	187	-220	216	-273
Balanserad	167	-20	200*	1 951	2 224

*Indragning av överskott i avgiftsfinansierad verksamhet enligt regeringsbeslut 2014-06-19, Fi2014/711 (1 967 tkr)

Generaldirektörens intygande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör

Stockholm den 21 februari 2017

